

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 5 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrednosti po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Jugoslovansko-madžarska pogajanja

Vsaka zunanje politična pogajanja so v dobi tako velike vezanosti države med seboj kot danes pojav zase. Obenem tudi znak politične delavnosti oziroma ekspanzivnosti, ali recimo živahnosti tistega dela vlade, ki nosi odgovornost poln naslov — zunanje ministrstvo. V tem resortu je namreč že tako: možna je ženjalnost, možna pa tudi birokracija, ki jemlje dogodke na znanje, inicijativno pa prepušča različnim zaveznikom. Kajti dolge è far niente...

O bivši Ninčičevi zunanji politiki je bil naš neprestani ceterum censeo: Mora priti do poloma! Trdilj smo, da naša država ni samo sosedja Italije, ampak tudi Bolgarije, Madjarske; da v zunanji politiki nikdar ne gre vreči vse na eno karto, kot je bilo pri Ninčiču prijateljstvo z Rimom, za življenje krog sebe pa imeti zaprte oči. Posledic ni bilo težko predvideti, Italija obkrožuje Jugoslavijo! Je šlo bliskovito po Evropi. Pakt z Romunijo, kateri garancija Besarabijo; pakt z Albanijo, s katerim stopa ta mala, a z vojaških ozirov le pomembna država v razmerje vazalata do Italije; pogodba z Budimpešto glede trgovskih odnošajev, kateri pa je bila pridana tajna pogodba proti trianonskemu miru, kar se je zlasti jasno videlo sedaj v Ženevi, ko je Italija na vso moč podpirala madžarske veleposestnike. O Grčiji ni zgubljati besed; še tisto, kar smo z njo sklenili, so Pangalosovi nasledniki vrgli v koš...

Sicer je za politika treba časa tako za ustvarjanje kot za kritiko, vendar smo utrjeni v prepričanju, da je sedanjji minister dr. Marinkovič mož realnih pogledov. Simpatično je bila med narodom sprejeta debata Marinkoviča-opozicijska ob priliki tiranskega pakta; in brez dvoma so našle ne samo v naših obmejnih državah, ampak po Evropi sploh značilne odmeve njegove uradne izjave, ko je sprejel portfelj voditelja naše zunanje politike. Ne dati se prehiteti od drugih, bi rekli z eno besedo. Če je v diplomatičnem svetu na dlani, da stojite za Bolgarijo Anglija in Italija, da uživa Budimpešta odkrito podporo Londona in Rima; če se očividno spreminjajo razmere tako na daljnem vzhodu kot zapadu, Balkan pa n na njem najmočnejša država Jugoslavija, na tem zgodovinsko tako važnem delu Evrope, ostaja še vedno diplomatom potreben in vabljiv dnevni red, potem je realna politika samo ta: pripoznati, da tako je in parirati akcijo s protiakcijo. Zgodovina diplomacije ne pozna sovražnika, ki bi ne dorastel v zaveznika in njen umetnik — Anglija — priča, da je uspeh največji, če se izrabi ugodni trenutek, ko so žrtve sporazuma — najmanjše. Konkretno rečeno: mislimo na naša trenutna pogajanja z Madžarsko.

Mala antanta, ki se je rodila tako v obrambo proti habzburškim dinastičnim restavracijskim poskusom na prvi in streljenju za obnovo meja krone sv. Štefana na drugi strani, je postavila absolutno zahtevo, ohraniti sedanje srednjeevropske stanje, obe premagani državi Avstrijo in Madžarsko pa pritegniti v sodelovanje. V tem pogledu znači velik uspeh češkoslovaška-madžarska trgovinska pogodba letošnje pomladi; dalje pogajanja med Dunajem in Prago, ki so sicer radi industrijskega značaja obeh držav z razvitim poljedelstvom naletela na nemale težkoc. A dobra volja se je pokazala na obeh straneh. Aktivum znači od naše vlade sprejeti dunajski predlog, da se pogajanja obnove oziroma sklene nova pogodba med obema državama. Stojimo neposredno pred jugoslovansko-bolgarskim trgovinskimi pogajanjmi, trenutno smo sredi pogajanj z Madžari.

Poleg raznih upravnih-tehničnih vprašanj, obmejnih zadev, določil trianonske mirovne pogodbe je torišče trgovski svet, kupčija in denar. Razumemo težave, razne klavzule, po katerih države avtomatično prepuste drugim, kar so dovolile prvim, tvorijo na enkrat na vidno nepremostljiv most. Oziri na druge države vevajajo pozor; in čujemo, da se radi tarifnih postavk Budimpešta sklicuje na vseča pogajanja z Nemčijo. A že samo dejstvo, da smo prišli k rednim pogajanjem, nas pričuje, da je tudi Madžarska ubogala uradno Anglijo, ki ji preko ust prškega poslanika sira Romalda Macheaya in Francijo, ki ji po vodji zunanje-političnega urada Seydouxa priporočate: Sporazum s sosedi, opustite različne akcije, sodelujte z okolico v gospodarstvu, pa boste lahko živeli! In še drugo: Lahko trdimo, da se bo s to pogodbo tudi naš zunanji položaj močno utrdil.

Velikopotezna akcija za pomoč po ne-zgodah prizadetemu prebivalstvu.

ZAPOSILITEV PRI DRŽAVNIH DELIH. — GRADNJA CEST IN POTOV. — ZVIŠANJE PRODUKCIJE. — ODPUST IN ZNIZANJE DAVKOV. — ZNIZANJE TARIF.

Veliko posojilo za melioracije in javne gradnje.

iz Belgrad, 26. sept. (Izv.) V nedeljo smo poročali, da je ministrski svet v svrhu proučevanja vprašanja kako pomagati ljudem, kjer je bila suša in kjer je prebivalstvo prizadeto po drugih elementarnih ne-zgodah, izvolil poseben odbor ministrov, v katerem so minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar, trgovinski minister dr. Spaho, minister za gozdarstvo Miovič, kmetijski minister Stanković in minister za železnice Milosavljevič.

Ta komite je imel včeraj sejo, na kateri se je v daljši debati doseglo soglasje, da se v teh krajih gleda na to, da se temu prebivalstvu ne daje posredna, ampak neposredna podpora. To bi se v prvi vrsti storilo tako, da bi se zaposlilo delavstvo v državnih delih, posebno na delih žel. ministrstva, kateremu se je z ozirom na to naročilo, da takoj prične z delom v tistih krajih, kjer je zato potreba in kjer se dosedaj ni delalo. Ministru za javna dela se je naročilo, da prične z graditvijo cest in potov. V državnih podjetjih in rudnikih se mora povečati produkcija, da bi se na ta način zvišalo število delavstva. Z druge strani ima finančni mini-

ster nalogo, da se prebivalstvu v teh pokrajinah odpušijo oziroma izdatno znižajo davki in da se izvrši redukcija uvoznih carin. Istotako bi se morale znižati gotove postavke železniške tarife za prevoz potrebne hrane. Kmetijski minister se mora pobrigati, da dobi za amelioracije zemlje kredite, ker bi se tudi s tem zaposlilo precejšnje število prebivalstva. Obenem pa bi se na ta način pridobilo več plodne zemlje. Samo v izjemnem slučaju se bo delila pomoč v denarju in živežu. Kmetijskemu ministru se je naročilo, da mora zbrati čimpreje podrobne podatke o letošnji žetvi.

V zvezi s tem je tudi vprašanje posojila, ki bi se moralo najeti za vsa ta dela. Gre za večje državno posojilo v inozemstvu in manjša posojila, ki bi jih država dala samoupravam, da bi tudi one v svojem delokrogu lažje razvile delovanje v sličnih panogah.

Odbor ministrov je vse svoje predloge kratko formuliral in jih bo po konferenci predsednikov oblastnih odborov predložil ministrskemu svetu.

Nalivi, poplave, plazovi. Ogromna škoda.

iz Curih, 26. septembra. (Izv.) Vsled velikega deževja je nastala v raznih pokrajinah Švice poplava. Potoki in reke so silovito narastle. Tako je silno narastla Rena pri St. Gallenu. Pri Buchsu je Rena preplavila železniško progo in odnesla en železniški most. Železniška zveza z Avstrijo je prekinjena na dveh krajih. V dolini Reti so gorski plazovi zasuli železniško progo. V bližini Chura so vsa pota popolnoma neprehodna. Mnogi mostovi preko Rena so porušeni ter je več ljudi našlo smrt v valovih. Letovišče St. Moritz je popolnoma odrezano od sveta. V tesinskem kantonu so plazovi napravili veliko škodo. Ogrožena je tudi šentgotthardska železnica. Blizu Lugana je vihar potopil neko ladjo.

iz Milan, 26. septembra. (Izv.) Vsled deževja je silno narasla reka Eisack med Bozenom in Brennerjem na Tirolskem. Železniški promet je ukinjen.

iz London, 26. septembra. (Izv.) Vsled trajnega deževja je narasla tudi reka Temza, ki ogroža nižje ležeče dele mesta London. Kanali ne morejo več odvajati vode. Podzemeljska železnica je na več progah morala ukiniti promet.

iz Curih, 26. septembra. (Izv.) Iz Berner Oberlanda se poroča, da se je v zadnjih dneh začel premikati velik ledenik z Altelberga, ki ogroža nižje ležeče kraje. Oblasti so izjavile, da nameravajo ledenik z dinamitom pognati v zrak.

iz Milan, 26. sept. (Izv.) Nad mestom je danes divjala silna nevihta, ki pa k sreči ni povzročila velike škode. Močan sunek vetra je odtrgal s stolnice 2 m dolg del kovinaste strehe. Vse telefonske žice so potrgane.

iz Sondrio, 26. sept. (Izv.) Tukaj je divjala silna nevihta. Vsled silnega dežja so narastli vsi potoki. Reka Adiza je prestopila bregove in preplavila železnico Colico-Sondrio, ki je na več mestih pretrgana. 300 m proge je pod

vodo. Občina Carone je uničena. V tej občini je povodenj zahtevala 3 človeške žrtve. V dolini Malenco so narastli potoki preplavili več vasi in zahtevali eno človeško žrtve. Pri mestu Sondrio se je podrl nasip. Voda je zalila mesto. Mestna hiša se je porušila. Obseg škode se še ne da preceniti, vsekakor pa je zelo velika. Cesta na Stillsler Joch je razdrta. Postaja Adego je preplavljena. Prebivalci so zbežali v gornja nadstropja. Na pomoč poklicano vojaštvo je povsod pomagalo. — Ker so pretrgane telefonske žice, manjkajo podrobna poročila. V provinci Bergamo so reke preplavile bregove.

iz Trento, 26. sept. (Izv.) Vsled deževja poškodovana proga, ki vodi po dolini Izare, je na več mestih razdrta. Tovorni vlak, ki je vozil po tej progi, je skočil s tira. Bilo je 11 mrtvih. Dosedaj se je posrečilo najti v narastlih valovih enega finančnega stražnika in neko malo deklico.

iz Innsbruck, 26. septembra. (Izv.) Neviht, ki je v nedeljo divjala v dolini Eisack severno od Bozena, je razušila Brennersko cesto na mnogih krajih, posebno severno od Franzensfeste. Tjakaj so iz Bozna poslali poseben vlak z delavci, da bi cesto popravili. Dva kilometra nad Franzensfeste se je porušil neki most ter je vlak padel v globino. Strojevodja je še imel čas rešiti se s tem, da je skočil s stroja, dočim so delavci utonili.

iz Innsbruck, 26. septembra. (Izv.) Vremenska katastrofa je tudi v dolini Ziller napravila veliko škodo. Podrtih je mnogo mostov. Vlada v Lichtensteinu je naprosila vlado v Brengencu za nujno pomoč za rešitev prebivalcev v ogroženih krajih. Bodensko jezero je tekem 24 ur naraslo za pol metra. Železniška zveza med Buchsom in Feldkirchom je prekinjena za več mesecev, ker je železniški nasip na mnogih krajih popolnoma razdrt. Promet s Švico se mora vršiti preko Brengenca.

Slovo od Ženeve.

RESOLUCIJA O RAZOROŽITVI SPREJETA. — ZAKLJUČNA SEJA. — BRIAND IN STRESEMANN.

iz Ženeva, 26. sept. (Izv.) Resolucija o razorožitvi je bila danes na seji Društva narodov soglasno sprejeta ob velikem odobravanju. S sprejemom resolucije, ki zahteva v prvem delu nadaljnji razvoj in razširjenje sistema mirovnih pogodb po vzorcu Locarna, v drugem delu takojšnje sklicanje razorožitvene konference, da se končajo tehnična preddele v tretjem pa predlaga konstituiranje novega varnostnega komiteja, jo končano najvažnejše delo osmega zasedanja Društva narodov.

iz Ženeva, 26. sept. (Izv.) Zaključna seja osmega zasedanja Društva narodov, na kateri se bo razpravljalo še o kodificiranju mednarodnega prava, se bo začela jutri dopoldne. Jutri popoldne in morda tudi v sredo dopol-

dne bo seja Sveta Društva narodov, da reši še ostala vprašanja.

iz Ženeva, 26. sept. (Izv.) Stresemann in Briand sta se popoldne slučajno sestala v kuluarju; sedla sta k posebni mizi in se živahno razgovarjala. Vsebina razgovora se ni mogla razumeti, očividno pa je Briand nalašč bolj glasno in razumljivo vprašal Stresemanna, kdaj bo odpotoval. Domneva se, da sta se pri tem menila za aranžiran razgovor, da bi javnosti pokazala, da so vesti o napetosti med njima neosnovane. V poučenih krogih se smatra, da je razgovor imel namet, da se poskusi urediti nedvomno obstoječa napetost in da se dogovorita za daljši razgovor jutri.

Občni zbor JNU.

iz Slavonki Brod, 26. septembra. (Izv.) Za včeraj sklicana redna letna skupščina Jugosl. časnarskega društva (JNU) se je spet končala brez uspeha. Odkar vodi JNU sedanja uprava, se še noben kongres ni mogel v redu vršiti. Vendar pa se s takim nasiljem še ni končal nobeden. Proti osrednji upravi so padali razni očitki in je že na lanskem cetinjskem kongresu podala ostavko. Svoje življenje si je uprava podaljšala s tem, da je kongres takrat prekinila. Letos do samega kongresa sploh ni prišlo. Videč proti sebi ogromno večino zbranih časnarjev, je centralna uprava kongres enostavno odgodila, ne da bi sploh prišlo do razprave o dnevnem redu in o drugih za časnarski stan toliko perečih in važnih vprašanjih. Ker je jasno, da si hoče osrednji odbor s takšnim postopanjem zopet samo podaljšati življenje, kakor se je to zgodilo lani, je večina časnarjev zborovala brez članov osrednje uprave. Izvolil se je poseben odbor, kateremu se je naložilo, da stori vse, da se za nas tako potrebno udruženje postavi na zdrav temelj in da z ozirom na to stopi v stik z vsemi sekcijami, da bi se kongres čimprej mogel pravilno vršiti v Belgradu in da se proti nepravilnemu nastopu nekaterih članov osrednjega odbora podvzamejo pri merodajnih činiteljnih potrebni koraki. Upamo, da bo pri vseh časnarskih vendar enkrat zavladala prava solidarnost in da bodo pomedli z vsemi elementi, ki spadajo vse drugam, samo ne v našo družbo. Pripomnimo še, da so to solidarnost najlepše pokazali slovenski časnarji. S skupnim stvarnim nastopom so si pridobili splošne simpatije in bili zgled, kak duh bi moral vladati v celi organizaciji.

Kaj je z demaršo v Sofiji?

iz Sofija, 26. septembra. (Izv.) Jugoslovanski poslanik Nešić se je danes odpeljal na velesejem v Gornjo Orehovo. To se smatra kot dokaz, da belgrajska vlada ne namerava podati demarše radi atentata na brzovlak Gjev-gjelija-Skoplje. Atentat se je izvršil 40 km od bolgarske meje ter je tolpa po belgrajskih vesteh prišla z grškega ozemlja in tudi tja zbežala, tako da Bolgarska nima nanje nobene ingerence. Pripominja se pa, da je list makedonskih emigrantov »Makedonija« v zadnjih dneh zopet začel pisati ostro proti Jugoslaviji in da odkrito odobrava atentat, dočim je prej take stvari skušal vedno omiliti. Pred kratkim je tudi v listu notranje makedonske organizacije »Svoboda ali smrt« izšel članek, ki izjavlja, da se je izkazalo, da se boj proti Jugoslaviji za svobodo Macedonije ne more voditi z legalnimi sredstvi. Smatrati je torej, da je bil ta atentat začetek nove serije terorističnih aktov v Macedoniji.

Hindenburg dobiva ostre odgovore.

iz Pariz, 26. septembra. (Izv.) Govor Poincareja danes popoldne v Bar le Ducu vsi listi ocenjujejo kot visokopolitičnega in velepomembnega. Poincare je najprej branil prebivalstvo Alzacije in Lotaringije pred očitkom, da je bolj šovinistično in da je idejam pacifizma manj pristopno kakor prebivalstvo ostale Francije. Lotarinžani bi morali biti slepi ali neumni, ako bi bilo res, ker nihče ni na miru bolj interesiran, kakor ravno oni, katerih ozemlje je bilo pri vsakem francosko-nemškem sporu bojišče. Lotaringija hoče mir, hoče pa tudi varnost, želi, da bi bila Francija v stanju se uspešno braniti, če bi bila napadena, ter da razpolaga s solidno armado in s trdnimi političnimi prijateljstvi in zvezami. Francija je pripravljena, pozabiti vojne posledice, odklanja pa tudi, da bi se širile laži.

V MAROKU VRE.

iz Pariz, 26. septembra. (Izv.) Kakor poroča »Petit Parisien« iz Maroka, je v španski zoni prišlo zopet do nemirov. Španske oblasti so domačinom prepovedale razne verske svečanosti. Ker pa so jih prebivalci vendarle vršili, so intervirale španske čete ter je prišlo do spopada. V nekem polku Marokancev so domačini pobili vse španske oficirje.

CAPABLANCA—ALJEHIN.

iz New York, 26. septembra. (Izv.) Četrta igra med Capablancino in Aljehinom je končala po 40 potezah remis. Sedanje stanje: dve igri remis, vsak igralec je dobil po eno partijo.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Koga bo volila Ljubljana?

Prihodno nedeljo, dne 2. oktobra, so policajni ljubljanski volivci, da si, po tako dolgotrajni dobi raznih gerentov in komisarjev, zopet izvolijo v miru in brez nasilja svoj samoupravni občinski svet in nato župana slovenske prestolice. In tako je zastavljeno vprašanje: Koga bo volila Ljubljana?

Ljubljana hoče biti pravi demokrat.

Prava demokracija se zrcali v lepem francoskem geslu bratstva, enakosti in svobode. Proti vsem trem temeljnim načelom svobodnega naroda in svobodnega meščana, se je nedopustljivo pregrešila stranka, ki si zlasti sedaj pred volitvami, ponosno nadevuje plašč — demokratizma.

Ljubljanski meščan zahteva bratstva, enakosti in svobode.

Ne v besedah in na potrpežljivem časopisnem papirju, ampak v dejanju in v resnici. — Ali si res domišljate, skoraj od vseh poštenih ljudi zapuščen iz esdeesarski gospodje, da so Ljubljanci že izgubili iz vida vladno brezpravja in tiste strašne dni, ko so bojne bete izvestne klike v največjo gospodarsko škodo Ljubljane in v zasmeh tujskemu prometu terorizirale in brez kazni pretepele ljubljanske meščane? Ali klika res upa, da bo z vsakodnevnimi gorostasnimi izmišljotinami, pretiravanji in lažmi zaglušila Ljubljancem bridko resnico in jim dokazala, da so bile neštevne upokojitve, premeštitve in preganjanja državnih uslužbencev protizujavovskih strank za PPZ režima eno samo vzvišeno delo resničnega demokratizma? Ali sta bila bratstvo in enakost to, da ni mogel za dolgoletne vlade liberalnih mestnih očetov niti en sam, najboljši kvalificiran uslužbenec dobiti mesta na magistratu in njemu podrejenih uradih, ako ni bil obenem agitator za kliko? In kakšne neprilike so delali lažisvobodnjaki trgovcu, gostilničarju in drugim obrtnikom pri koncesijah in drugod, da ne govorimo o oddaji mestnih del, ako jim prosilec politično ni bil po godu? V imenu »bratstva, enakosti in svobode« se poteguje za ljubljansko mestno županstvo tista družba, ki je denuncirala Belgradu Slovence in slovensko Ljubljano kot protidržavne elemente, ki je prisluškovala pogovoru na cesti, v gostilni, kavarni, v trgovini, da celo po hišnih vežah, da bi iztaknjene in izkrivljene pogovore prenesla »višjim« in pa vodstvu svojih bojnih ekspedicij »v nadaljnjo uporabo in obravnavo« — vse v imenu »bratstva, enakosti in svobode«.

Ljubljanci hočejo, da je Ljubljana zdravo mesto.

Ali je esdeesarska klika v tem oziru kaj poštenega naredila? Ali je pred in po vojni pregledovala stanovanja, ali je kaj ukrenila glede njih izboljšanja. Kako pa se je brigala esdeesarska odločujoča gospoda za pereče ljubljansko stanovanjsko vprašanje doma in v belgrajski vladi, kjer je tako dolgo odločevala? Sebi je pač znala, tudi protipostavno najti udobno stanovanje, za tisoče drugih se ni brigala. Nedolgo pred prisiljenim odhodom z magistrata, so esdeesarski gospodje pač tlakovali par ulic, tudi tisti pas ob Taboru... in zalili veliki svoj »uspeh« z godbo in drago pojedino. Začeli so tudi zidati s silno prekoračenim proračunom stanovanjski labirint ob Abacjevi cesti, — ogromne večine mestnih okrajev pa jim ne v tem ne v onem oziru ni bilo mar, čeprav so »vedrili« na magistratu dve leti. —

Nepartizanska SDS na mestnem magistratu.

Pod demokratskim gerentstvom se je razdelilo iz mestne blagajne 700.000 Din podpore skoraj izključno liberalnim društvom. Bomo po potrebi navedli podrobne podatke.

Odpustili so tri naše odlično kvalificirane profesorje z liceja, ker so bili pristaši SLS. Ravno tako je bil odpuščen paznik Škerl, pristaša SLS in sicer v času, ko je bil dr. Krejčič.

Odpuščen so bili tudi arhitekt Mušič, Jelenc, uradnik Sedej, Erjavc, živinozdravnik Riegler in Mežek, dr. Perič je kot komisar vsaj deloma popravil krivico.

Dr. Krejčič je v elektrarni odpustil tri delavce, naše pristaše. Dr. Perič je popravil krivico. Prav posebno prijazen je bil napram našim pristašem strojniki Fortič.

Zadrževalo so se prošnje dohod, preglednikov in paznikov za stalno namestitev kar cele dve leti, to je vso dobo gerentov SDS, in sicer tistim, ki niso bili pristaši sam, dem. stranke. Šele na pritisk SLS in vladnega komisarja so se stalno namestili.

Demokratski uslužbeni so bili opetovano, kadar je imel Sokol ali slična napredna društva veselice in prireditve, vedno prosti, zlasti pa tisti, ki so sodelovali pri sokolski godbi kot godbeniki.

Uslužbeni pristaši SLS pa niso imeli nikoli takih ugodnosti, pač pa so morali naši pristaši isti čas za oproščene vršiti službo.

Dalje sledi!

REKTOR LE FLOCH ODPSTOPIL.

Z Rim, 26. sept. (Izv.) Rektor francoskega seminarja Sainte Claire m. Le Floch je podal papežu ostavko na svoje mesto. Rimsko časopisje spravlja ostavko v zvezo z zadevo »Action Française«.

In druge higijenske naprave, in kopalnice in igrališča? Pokažite nam vendar trajne uspehe svojega dela! O pač, tam na Sentpeterski cesti je »javna kopalnica«, ki je pa, žalibog, primerna morda za esdeesarski generalni štab, ne pa za ponosno slovensko prestolico in tam pred cerkvijo Srca Jezusovega je bil že prostor določen za tako potrebn park, ki ga po vaši krivdi, oddihaželjne ljubljanske družine že danes pogrešamo in ga bodo še bolj. — In še eno lahko trdimo: Ako bi ne bili esdeesarski iz same gole strankarske zagrozenosti izpodneali leta 1925, tal »Zvezi delovnega ljudstva«, pod vodstvom pok. župana dr. Periča, izgledala bi že danes Ljubljana vse drugače, in stanovanjsko in marsikatero drugo vprašanje bi bilo že daleč za nami.

Ljubljana hoče umnega občinskega gospodarstva.

Tudi Ljubljanci ve, da iz nič ne more biti nič in zato rad plača vse, kar zahteva od njega pametno občinsko gospodarstvo. Esdeesarski se v tem oziru niso izkazali, Ljubljanci ne bo nikdar pozabili, da so esdeesarski mestni očetje leta 1914, s pritožbo na bivše avstrijsko ministrstvo dosegli odločitev velike dr. Lampetove električne centrale na Ljubljanci in s tem združeno nje regulacijo, vsled česar trpe še danes na žepu večstomilijonsko škodo vsi oni, ki bi se sicer že dobrih deset let lahko posluževali cenene električne sile. Skoraj vsa povojna leta so bili esdeesarski v vladi in če tudi niso včasih sodelovali, imeli so skoraj vedno mogočno besedo in vendar niti za Ljubljano, niti za regulacijo Ljubljance niso prav ničesar koristnega ukrenili. Danes pač vprijetjo, kako jim struga Ljubljance smrdi, le sebe naj primejo za nos! — Specialista pa se je izkazalo »napredno« mestno gospodarstvo zlasti v nakupu in prodaji, kar bo med drugim na veke pričal že sklenjen a pozneje razveljavljen nakup hiše za mestno občino od esdeesarskega somišljenika in pa prodaja mestnega sveta za sokolski dom na Taboru. Tudi so pokazali »napredni« gospodarji Ljubljane vedno neverjetno »gibčnost« pri oddaji mestnih del svojim — sorodnikom in somišljenikom in pri nakazovanju podpor — esdeesarskim prosvetnim društvom. Zato »Narod« po pravici vprijetjo, da so mestne blagajne prazne, seveda ne pove, po čigavi krivdi. Sicer nam pa propadle banke jasno dokazujejo, da se privrženecem besedolomne klike, brez nevarnosti za žep davkoplačevalca, ne more zaupati ne kreditne zadruga in tudi ne — občinskega gospodarstva.

Ljubljana hoče korakati na čelu ogromne večine slovenskega ljudstva.

Zaveden Ljubljanci, posebno sedaj, ko je trajno sovladanje Slovencev v Belgradu zagotovljeno, dobro čuti, da je napredek Ljubljane, delavca, državnega in privatnega uslužbenca, trgovca, obrtnika, posestnika in industrija — zasiguran le tedaj, ako se Ljubljana prijateljsko pridruži večini slovenskega naroda. Ljubljana je lahko resnično napredna in resnično slovenska prestolice le tedaj, ako bo korakala v boj za svoje koristi skupno in nerazdružno zvezana z ostalim slovenskim ljudstvom. V tem je njen napredek. Pod jarmom esdeesarstva pa bi Ljubljana korakala dalje v propast. Vse to ljubljanski volivec dobro ve, zato bo zmaga SLS 2. oktobra tudi zmaga in veselje vseh zavednih in dalekovidnih Ljubljancov.

Nemški časnikarji v Sloveniji

Včeraj dopoldne so dospeli v Maribor nemški časnikarji, ki so na veliki ekskurziji po balkanskih državah: Jugoslaviji, Romunski, Bolgarski in Madjarski, katere nameravajo spoznati. Časnikarje vodi dr. Pechel, izdajatelj revije »Deutsche Rundschau«. Na kolodvoru so jih pozdravili zastopniki oblasti: zastopnik velikega župana vladni svetnik Ipač, mestni župan in predsednik oblastnega odbora dr. Leskovar, v imenu mariborskega časnikarskega kluba Udo Kaspar, dalje posebna deputacija Nemcev, ki jim je šla nasproti do Prevalj. Gostje so se podali v hotel Pri zamorcu, kjer jim je pripravilo nemško gospodarsko politično društvo kosilo. Popoldne so se nemški časnikarji podali na izlet v spremstvu svojih mariborskih tovarišev z avtomobili v Ptuj, katere jim je dala na razpolago mestna občina. Zvečer je bil v dvorani hotela Pri zamorcu gostom na čast banket, katerega je priredila mestna občina. Na banketu so bili navzoči zastopnik velikega župana dvorni svetnik dr. Staré, mestni župan in oblastni predsednik dr. Leskovar, brigadni komandant general Spasić, zastopniki mariborskega občinskega sveta in mariborski časnikarji. Na banketu so zastopniki oblasti in zastopniki Nemcev izrekli gostom več pozdravnih napitnic. Gostje so bili prijetno iznenadeni s petjem narodnih pesmi, katere je zapel moški zbor pevskega društva »Maribor«, ki je ta večer imel vajo ter se je slučajno mudil v restavraciji Pri zamorcu. Danes ob petih zjutraj so gostje nadaljevali pot v Zagreb. Od tu gredo dalje v Novi Sad, Beograd, Sofijo in Bukarešto ter se preko Bukarešte vrnejo nazaj v Nemčijo. Potovanje traja 21 dni.

Naročajte »Slovenca«!

Predlog osnutka o spremembi uradniškega zakona.

PREDLOG JE LE OSNUTEK KOMISIJE 3 ČLANOV IN NI VLADNI PREDLOG. — NA PODLAGI TEGA OSNUTKA SE IZDELUJEJO PREDLOGI IN SPREMEMBE V MINISTRSTVIH. — SLS JE ORGANIZIRALA URADNIŠKI SOSVET ZA SPREMEMBE K SLABIM PREDLOGOM TEGA OSNUTKA. — OSNUTEK POVIŠAVA PLAČE. — UVAJA SE ZOPET 10 LETNA DOBA ZA POKOJNINO.

SLS bo branila interese državnih nameščencev.

ZA ŽELEZNIČARJE TA OSNUTEK SPLOH NE VELJA!

V ministrstvu pravde je komisija treh članov (sodnik Vasa Petrovič kot predsednik ter člana: načelnik fin. ministrstva Dragoljub Milovanović, član glavne kontrole Miloške Vaso- vić) izdelala osnutek, ki naj služi za podlago pri spremembi uradniškega zakona. Ta osnutek je sedaj minister pravde dal v presojo javnosti in posameznim ministrstvom s prošnjo, naj na podlagi tega osnutka pošljejo svoje mnenje, svoje predloge in spremembe, ki se jim zde potrebne.

V pismu, s katerim razpošilja minister pravde ta osnutek imenovane komisije, izrecno naglašja, da ta osnutek ni definitivni. Tudi ta komisija ni imela ne od vlade ne od ministra pravde samega nobenih posebnih inštrukcij. Zato je ta osnutek smatrat le za delo komisije treh članov. Na podlagi tega osnutka bodo šele posamezna ministrstva poslala svoje predloge o spremembi uradniškega zakona. Zato je prav in dobro, če je ministrstvo ta osnutek dalo v javnost, da bodo tudi prizadete organizacije, kar je profesorsko društvo v Belgradu že storilo, mogle pravočasno predlagati svoje spremembe, kar bo brez dvoma bolj hvalevredno ko »Jutrovo« hujskanje.

Ko bodo vsa ministrstva in njihove komisije svoje delo končale, tedaj šele bo na podlagi njihovih predlogov ministrstvo pravde izdelalo predlog uredbe za vlado. In ko bo enkrat vlada ta predlog proučila in spremenila, tedaj bo imel še finančni odbor narodne skupščine priliko, da o njem izreče svojo besedo. Stvar je tedaj še-le v povojih, gledati pa je treba že sedaj, da vse trdote in nemožnosti, ki so v tem osnutku, iz njega izginejo.

Osnutek pripravlja spremembo prvih petih poglavij uradniškega zakona. (Za železničarje ta osnutek ne velja!) Gre tedaj za plače, napredovanje v službi in o penzijah, o katerih govori 9. poglavje. Disciplinskega postopanja se ta osnutek ne dotika. O spremembah, ki jih navaja osnutek, pravi motivno poročilo ministrstva pravde, da je treba gledati, da se plače 2. in 3. kategorije približajo onim 1. kategorije. To je razvidno tudi iz tabele, ki jo posnemamo na koncu.

V čl. 5. se uvaža nov čin v uradniškem poklicu: pripravnik ali praktikant, ki pa nima še uradniškega značaja ter ne spada v nobeno skupino in kategorijo. Po triletnem pripravniškem službovanju mora pripravnik napraviti predpisani izpit, na kar se prevede v uradniško kategorijo, kakor hitro je mesto pred njim prazno. Pripravnik dobiva posebno nagrado. V zvezi s tem je odredba tega osnutka, da se štejejo leta v penzijo še le po dovršenem 21. letu starosti. Kadrovski rok se ne prizna. Glede vojnih let pa zastopa osnutek dvojno stališče: milejše in strožje: da se vojna leta štejejo in drugo stališče, da se ne štejejo. Iz tega je tudi razvidno, kako nezrelo je še stališče tega osnutka. Pravica do polne penzije — predlaga osnutek — nastopi za vse kategorije (železničarji tu niso šteti, kakor omenjeno že zgoraj) s 35. leti službe.

Ta osnutek ima pa tudi nekatere olajšave z državne nameščencev.

Rodbinske pokojnine se priznavajo sino-

Občni zbor Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

V nedeljo dne 25. t. m. se je vršil v Ljubljani občni zbor drž. nameščencev za Slovenijo, na katerem je bilo zastopanih po 39 organizacijah 920 članov. Organizacija je zavzela čisto popolnoma nove vidike in svoj položaj doobra preštudirala in v tem oziru tudi zavzela popolnoma nove vidike in svoj položaj Ugotovljeno je bilo, da sedanji uradniški zakon absolutno ne odgovarja potrebam državnega nameščencev, in da je v bistvenih točkah pogrešen. S tem občnim zborom je bila započeta fundamentalna preorganizacija državnih nameščencev in je upati, da je bila s tem občnim zborom začrtana akcija po novih smernicah za nadaljnji boj nameščencev. Rečeno je bilo na občnem zboru, da se Zveza državnih nameščencev za Slovenijo mora v vsakem pogledu zavedati, da je centralna organizacija vseh državnih nameščencev Slovenije. Kot tak jim mora biti geslo: enotnost, solidarnost, celina. Državni uslužbeni posameznih strok se morajo organizirati v svojih strokovnih društvih, Zveza pa mora kot zastopnica posameznih strok in resorov predstavljati močan in edinstven organizem. Najmočnejše tri danes v Zvezi včlanjene organizacije so Združenje učiteljsva, poštna organizacija in finančna kontrola. Občni zbor je potekel po vsem smotrenu in sestavljen je bil sledeči odbor:

Prosveta: Škulj Andrej, Primožič Ludvik, Hočevar Kuno. Pošta: Campa Joško, Zupanec Ivan, Gruden Martin. Finance: Bekš Joža, Pirc Josip, Kovač Ivan. Pravosodje: Tranetič Anton. Petrovič Franc. Politična uprava: dr.

vom do 24. leta starosti, odnosno dokler ne dobe svojega poklica, a hčeram do možitve.

Zelo važen je predlog tega osnutka, po katerem se pravica do pokojnine priznava pe 10 službenih letih.

Položajne plače se bi po tem osnutku za vse skupine 2. in 3. kategorije ter za poduradnike in sluge znatno povečale, enako za skupine 4—8 prve kategorije.

V prvih treh skupinah 1. kategorije se plače ne povečajo, pač pa v naslednjih, in sicer:

4. skupina. Predlaga se 18.000 Din do- slej 12.000.)

5. skupina: 12.000 Din (9.600).

6. skupina 9.600 Din (7.200).

7. skupina 7.200 Din (5.400).

8. skupina 5.400 Din (4.200).

Številke v oklepajih pomenijo dosedanje stanje.

V II. kategoriji:

1. skupina 12.000 Din (6.600).

2. skupina 9.600 Din (4.800).

3. skupina 7.200 Din (3.600).

4. skupina 5.400 Din (2.640).

5. skupina 4.200 Din (1.920).

V III. kategoriji:

1. skupina 9.600 Din (4.200).

2. skupina 7.200 Din (3.000).

3. skupina 5.400 Din (2.400).

4. skupina 4.200 Din (1.600).

Za zvaničnike:

1. skupina 2.400 Din (1820).

2. skupina 1.680 Din (1.440).

3. skupina 1.200 Din (900).

Za sluge:

1.400 Din (1.200).

960 Din (720).

S tem se za nižje vrste državnih nameščencev plače znatno izboljšajo, kar bi za odmero penzije bilo velike važnosti.

Kakor pa že rečeno, to vse je le še gol osnutek komisije 3 članov, o katerem ni še razpravljala ne vlada, ne noben resorni minister — to ni niti mnenje ministra pravde, ki je ta osnutek objavil.

Dolžnost javnosti in posebno državnih nameščencev je sedaj ta, da se za ta »problem pobrigajo ter da posebno državnih nameščenci mirno in trezno gredo na delo, ker doslej še ni nič zamujeno. SLS je šla takoj na delo brez kričanja. V okviru svojih organizacij je osnovala svetov vseh uradniških kategorij, ki pripravljajo spremembe in predloge k temu osnutku.

SLS bo v vladi storila svojo dolžnost in bo uradniške zahteve branila in zastopala tako, da se ta osnutek preuredi, kakor to zahtevajo interesi državnih nameščencev, države in ljudstva. Stvar vseh državnih nameščencev pa bo, id SLS v tem njenem prizadevanju podpirajo. To pa je mogoče le na trezen in preudaren in odkritosrčen način. Nasedanje na »Jutrovo« hujskarje bi v sedanjem momentu pomenilo, da uradništvo ni doraslo nalogam, ki ga čakajo. Če bi pa del uradništva bil tega mnenja, da je bolje iti za »jutrovske« demagogije, — svobodna pot mu! Potem pa bo tudi SLS svobodna obveznosti in dela za tiste!

Ferjančič Josip, Velikonja Narte, Rus Ignacij. — Upokojenci: Paternost Milan, Slavec Ivan. — Namestniki: Ozimič Dinko, Tamkej Fran, Zupan Josip, Beguš Ivan, Rainer Josip. — Računski pregledovalci: Rostan Ivan, Grum Rado, Martinšek Fran. — Namestniki: Jan Janko, Bušbach Alfred, Čeh Joso.

Na občnem zboru je bila sprejeta obsežna resolucija, katera obsega bistvene zahteve reorganizacije uradniškega zakona in apel na enoten nastop vseh državnih nameščencev, da se tako omogoči skupno borbo tudi skupen uspeh.

Upajmo, da je s tem občnim zborom bila dana podlaga za zares idealno organizacijo državnih nameščencev.

Dr. Kramer prihaja k spoznanju.

Na včerajšnji občni zbor državnih nameščencev je prišel tudi dr. Kramer, čeprav ba je ni bil oficijelno povabljen. Tudi v debato se je vtaknil in na začudenje občnega zbora je priznal, da niti sam ne priznava eksaktnosti sedanjega demokratskega uradniškega zakona, priznal pa tudi, da je bila prejšnja pragmatika veliko boljša. Seveda je dveletno nedelavnost SDS v parlamentu in v vladi zamolčal, dasi z obljubami ni štedil. Kako malo zaupanja ima pa v svojo stranko, dokazuje izjava, v kateri je zagotovil, da stranka SDS glede stanovanjskega vprašanja ne more nič storiti, ker bi veliko akcijo preprečili pridobitni krogi. Kateri in čigavi so ti pridobitni krogi, dr. Kramer ni omenil. Potrebne lekcije je dr. Kramer dobil od zastopnika Djordjevića. Zabolela ga je pa tudi konstatacija, da se le za drž. nameščence resno borila le SLS.

Kaj se godi doma

Občni zbor Jugoslovanske orlovske zveze.

Velika dvorana Akademskega doma je bila skoraj premajhna za veliko število delegatov in drugih udeležencev, ki so se zbrali v soboto, 24. t. m. na zbor delegatov J. O. Z. Iz živahnega poteka je odevale življenje in veselje do orlovskega dela. Vsaka točka je zanimala vsakega posameznika. Poročila predsedstvenih funkcijonarjev za prošlo dveletno poslovno dobo so bila odobrena in je bil dosedanji predsedstvu podeljen soglasno absolutorij. Tudi v tej dobi je naše orlovstvo doseglo lepe in častne uspehe v domovini in zlasti v inozemstvu, kjer je brat Ivo Kermavner letošnje poletje priložil na tekmah katoliških telovadcev v Kölnu orlovstvu prvenstvo v dvanajsteroboju. Zbor delegatov je razpravljal in sklepal o kroju mladcev ter o nekaterih predlogih, ki se tičejo notranje organizacije. Z velikim odobravanjem vseh navzočih je bilo sklenjeno, da se J. O. Z. udeleži leta 1928. v čim večjem številu velike mednarodne prireditve češkoslovaškega Orla v Pragi; pripravlja naj se pa tudi velika mednarodna prireditev na ljubljanskem orlovskem stadionu, ki postaja bolj in bolj ponos in čast vsega slovenskega orlovstva.

Pri volitvah so bili izvoljeni v predsedstvo za prihodnjo poslovno dobo bratje Kermavner, dr. Kržan, dr. Megler, Tomc, Zabret in dr. Žitko. Funkcije si bo razdelilo novo predsedstvo na svoji prvi seji.

OBCNI ZBOR ORLOVSKE PODZVEZE.

V nedeljo 25. septembra se je vršil redni letni občni zbor orlovske podzveze, ki združuje v sebi našo moško mladino. Velika unionska dvorana je bila letos zborovalnica »orlovskega parlamenta«. Točno ob napovedani uri (ob 9. dop.) so se zbrali mladi razboriti fantje delegati svojih odsekov v tolikem številu, da je mogel podpredsednik OP — prodsednika je OP izgubila, ko je bil dr. Natlačem izvoljen za poslednjega podpredsednika SLS — br. Ovsenek konstatirati sklepčnost. Po dvorani je zadonela krasna orlovska himna iz poldrugsto grl, občni zbor se je pričel.

Po prečitjanju zapisnikov lanskega rednega in letošnjega izrednega obnega zbora, so sledila temeljita poročila vseh odbornikov ter urednikov »Mladost« in »Orlišac«. Po vsakem poročilu se je vnela kratka temeljita debata, ki je kazala s kakšnim zanimanjem so sledili delegatje vsem poročilom.

Poročila so kazala ogromno delo, ki je v korist slovenske mladine vrši Orlovska podzveza. Z navdušenim pleskanjem so odobraval orlovski delegati omenitev največjih dogodkov preteklega poslovnega leta: splošnih tekem, praporne tekme, stadionske prireditve, štafetnega teka Jesenice—Logatec in kolinske zmag.

Morda ni čisto prav, da orlovstvo tako tiho in brez reklame deluje. Javnost za nove orlovske uspehe iz dnevnega časopisja le redkokdaj zve. Da je letos spomladi v maju tekmovalo v 21 orlovskih okrožjih okroglo 1100 Orlov v telovadni in prosvetni tekmi (Socialno vprašanje) za prvenstvo odsekov v okrožjih, o tem je le tupatam zaslediti kratka poročila z dežele Na obnem zboru se je moglo iz poročil spoznati, koliko dela in truda je to stalo in kako važno je vse to ne le za orlovstvo, ampak še skoro bolj važno za naš splošni kulturni napredek. Prav tako se ni nič za splošno javnost pisalo o krasno izpeljani tekmi za prehodni prapor OP 6. junija na Medijatovem dvorišču v Ljubljani. Pri tej tekmi je po hudem boju odnesel že drugi prapor —znak prvenstva v OP — odsek Jesenice. O stadionski prireditvi, o štafetnem teku Jesenice—Rakek, s katerim je OP v naši državi in v bližnji okolici postavila rekord, katerega bo pač sedaj težko pobila kaka druga telovadna ali športna organizacija — in o kolinski zmagi se je pač zvedelo v naši širši javnosti pa tudi o teh velikih uspehih šele, ko so bili doseženi, nič pa se ni zvedelo o

pripravah. Šele poročila na obnem zboru so odkrila zaveso in pokazala, kje in kako se vse to pripravlja. Iz tajniških in blagajniških poročil je razvidno tudi ogromno poslovanje te naše visoke šole za pravilno in sistematično poslovanje v družini, in javnih korporacijah. Tajnik je sprejel in odposlal skupno 19.811 dopisov, okrožnic itd., blagajnik je predejal v enem samem poslovnem letu nad poltretji milijon dinarjev.

Organizacija se je notranje enotno razvijala zlasti s prireditvijo tečajev za vodje mladcev, ki že v številnih jatah zbirajo odraščajočo mladino v posebno zaposleno mlado družbo. Z mladej je krog orlovske družine sklenjen od orlišca preko mladea in orla do starošine.

Vsaakega resničnega mladinojuba je moral nedeljski občni zbor navdati s pristrnim veseljem in zadoščenjem, da je za mladino, to našo nado, v orlovski organizaciji najbolj poskrbljeno.

Opoldne je bil občni zbor prekinjen do pol 8. ure in so se v odmoru udeleženci odpeljali v avtobusu na Stadion, kjer so si tudi ogledali dozdano vilo Stadion, glavni dobiček letošnje orlovske stadionske loterije. Ob pol treh do pol šestih se je potem občni zbor nadaljeval. Izvršile so se še volitve predsedstva, ki je razen dveh članov ostalo v stari sestavi. Stavili so se še razni predlogi za spopolnitev organizacije.

Obnega zbora so se udeležili tudi odborniki Jugoslov. orlovske zveze, podpredsednik Prosvetne zveze in zastopstvo Orliške zveze.

Ob razhodu so delegati še enkrat zapeli orlovsko himno in odšli z novim navdušenjem domov k odsekom na novo orlovsko delo. Pri tem delu bratom orlovski pozdrav

Bog živi!

Redukcija drž. realne gimnazije v Murski Soboti.

Dočim grozi nekaterim slovenskim šolskim zavodom redukcija šole s 1. oktobrom t. l., je bila redukcija na tukašnjem zavodu izvedena že v začetku tekočega šolskega leta. Tukašnja gimnazija obstoji šele 9. leto, ali brez primere so borbe, ki jih je že moralo prekmursko ljudstvo bojevati v teh letih za obstoj oziroma za izpopolnitev tega svojega najvišjega kulturnega zavoda.

Z ustanovitvijo drž. realne gimnazije v Murski Soboti leta 1919, se je vsemu prekmurškemu ljudstvu izpolnila njegova vroča in dolgo negovana želja, da je dobilo na lastnih tleh v svojem kulturnem in gospodarskem središču srednješolski zavod, ki bi nudi njegovim mladim srčnc »zgojo in umsko izobrazbo v narodnem duhu in jeziku. Dokaz temu je veliko zaupanje, katerega si je že telom svojega dosedanjega kraškega obstoja pridobila mursko-soboška gimnazija med vsemi plastmi prekmurskega prebivalstva. To zaupanje se izpričuje brezdvomno najbolj v stalnem naraščajočem številu dijaštva iz vseh delov Slovenske krajine. V preteklem šolskem letu so posejali zavod dijaki iz nič manj nego 76 (vseh je 145) prekmurskih vasi. Potreba po lastni inteligencni in trdno prepričanje, da mu bo drž. realna gimnazija v M. Soboti vzgojila res dobrih vzgojiteljev narodnih voditeljev, sil prekmursko prebivalstvo, da v tako obilnem številu pošilja svoje sinove in hčere na ta zavod. V letih 1919-20 je znašalo število vseh dijakov 80: 1920-21 71; 1921-22 119; 1922-23 106; 1923-24 146; 1924-25 218; 1925-26 288; 1926-27 311. V tekočem šolskem letu šteje zavod 280 dijakov; pri tem se je treba zavedati, da se je reducirjal peti in ne otvoril sedmi razred. Če bi ostal letos še peti razred, bi štel zavod letos 307 dijakov; če bi se pa otvoril še sedmi razred, bi pa štel 321 dijakov; seveda oboje to pod pogojem, da bi se v ta dva razreda vpisali vsi dijaki, ki so v prejšnjem letu izdelali četrti, oziroma šesti razred, kar bi se bilo brezdvomno tudi zgodilo. V začetku letošnjega šolskega leta so namreč vsi peto- in sedmošolci, ki so morali vsled redukcije zapustiti za-

vod, podali pismene izjave staršev, da so pripravljani takoj se vrniti na gimnazijo v M. Soboti, ako se posereči preklicati redukcijo. — Tega števila dijaštva, kakor ga ima soboška gimnazija v zadnjih letih ali pa tudi v letošnjem, dasi ne šteje več ko samo štiri nižje razrede in šest razred, ne dosega niti jako mnogo popolnejših srednješolskih zavodov, in sicer tudi onih ne, ki bodo vkljub redukciji še vnaprej ostali popolni.

Do šolskega leta 1925-26 je šel razvoj mursko-soboške gimnazije kolikortoliko nemoteno svojo pot dalje. Tega leta pa se začenja zanj pravi križev pot. 8. oktobra 1925 je takratni minister za prosveto g. Valja Vukičević z odlokom S. N. št. 24.643 začasno ukinil 6. in 7. razred. Brezglava redukcija srednješolskih zavodov ga je tedaj vrgla z ministrskega stola in njegov naslednik je delno popravil krivico svojega prednika s tem, da je dovolil otvoritev 6. razreda. Ob tej priliki je stopilo na branik svoje almae matris vse prekmursko ljudstvo brez razlike politične pripadnosti, vere in narodnosti.

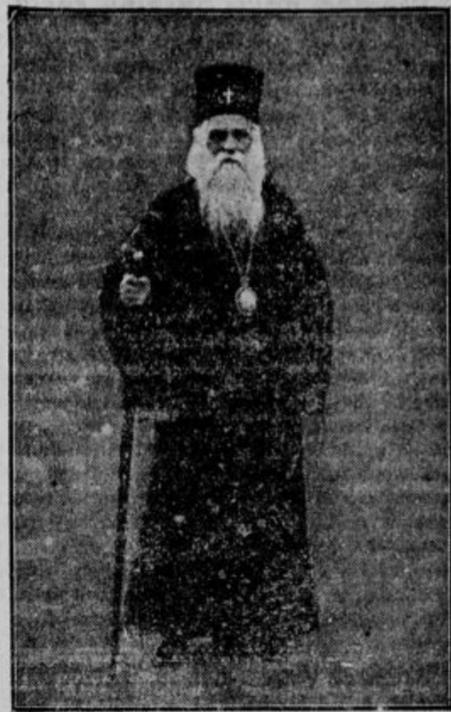
Ko pa je bil sprejet v letošnji državni bužet famozni 138. člen finančnega zakona, smo vedeli, da se bo treba zopet pripraviti na odločilen boj. Najboljši možje Slovenske Krajine so sestavili obširno in vsestransko utemeljeno spomenico za izpopolnitev in obstoj gimnazije. To spomenico so podpisale vse prekmurske politične in verske občine ter neštivilne prekmurske organizacije in korporacije. Tako opremljena spomenica se je izročila na pristojna mesta. Vseposvod se nam je zagotavljalo, da petičija ne bo zaman. In da ne pride do iznenadenja, se je mursko-soboška občina zavezala že vnaprej, da prevzame nase vse stroške, kolikor bi stalo vzdrževanje ukinjenih razredov, samo, da država dovoli otvoriti razrede. In uspeh? Tik pred začetkom šolskega leta je prišel iz Belgrada odgovor. Kakor strela z jasnega neba nas je zadel. Videli smo, da je bilo vse zaman. Znova smo tedaj zastavili svoje sile v boj za gimnazijo. Ne moremo obupati. Prej ne bomo odjenjali, dokler ne bo naša najsrčnejša želja — popolna gimnazija v M. Soboti — izpolnjena. Kar je za nas celokupne Slovence popolna univerza v Ljubljani, to je za nas Prekmurce kot take popolna gimnazija v M. Soboti. Kulturni, nacionalni in državopolitični pomen naše gimnazije je tako velik, kakor brezdvomno redko katerega drugega zavoda v Sloveniji oziroma v državi sploh. Prepričani smo, da bo vse, kar čuti slovenski in jugoslovanski v tem boju do konca na naši strani.

Odkritje spomenika padlim v Polzeli.

Na najlepšem prostoru, v bližini cerkve in poleg glavne ceste v savinjski dolini stoji umetniško dovršeni spomenik padlim. Rjoveči lev, težko ranjen, ki ga že grabi neizprosna smrt in vendar se še upira, še grozi, še brani svoj narod. Zdi se kot v trdo kraško skalo sklesan klic: »Frangar, non flectare, zrušim se, a ne odjenjam. Pod levom križ, saj v tem znamenju so premagali junaki vse zemске težave v letih 1914—1918 in še palmova in lavorjeva vejica, s katerima je trpine odlikoval nebeški Vojskovodja. Naokoli pa gore lučke v žarnem svitu. Vsa hvala in častitke našim Polzelanom, da so ob glavni cesti postavili tak umotvor! Navzlic hudemu vetru se je slavnost zvršila v najlepšem redu in z govori, pesmimi, cvetkami pestrih savinjskih livad ter rožnimi vencii mater in deklet, s turobnimi zvoki godbe iz Velenja in prisrčno moško zvestobo preostalih tovarišev se je častil spomin onih, ki so se žrtvovali, tam dobi na jugu, v vzgled potomcem.

Novo katoliško društvo v Srbiji.

Kragujevac, 23. sept.
V Kragujevcu raste zadnjih par let število katoličanov zelo hitro. Posebno veliko se je priselilo obrtnikov, kateri delajo v državnih delavnicah. Doma so iz vseh krajev naše države, med njimi je tudi veliko Slovencev. Hudo nam je bilo, ker dosedaj nismo imeli nobenega svojega društva, v katerem bi se shajali, brali svoje časopise itd.

Patriarh Dimitrije, ki je včeraj dospel v Ljubljano.

Da bi temu odpomogli, smo obnovili svoje Katoliško prosvetno društvo. Ustanovili smo svojo čitalnico, zbiramo denarje za knjižnico, društvo daje poučna predavanja, briga se za cerkveno petje, ima tudi dramski odsek in svoj možni fond za slučaj bolezni in smrti. Društvo ima tudi še svoje ustanovnike, ki plačajo 100 Din, dobrotnike, ki dajo 250 Din in velike dobrotnike, ki darujejo društvu 500 Din v knjigah ali denarju.

Katoličani smo z veseljem pozdravili mlado društvo »Naš dom«. Potrudili se bomo, da vstopijo v »Naš dom« vsi katoličani do zadnjega. Izgleda, da postane lepa katoliška kolonija v Kragujevcu največja v notranjosti stare Srbije. Društvo je preuredilo za svoje prostore prizidek katoliške cerkve. Seveda je imelo s tem velike stroške. Zaprošilo je za pomoč in dosedaj so darovali društvu z vseh strani sledeči:

Ivan Vinodolac, župnik v Kragujevcu 2500 dinarjev; dr. Ante Bauer, nadškof v Zagrebu 500 dinarjev; g. in ga. Mataušek, ravnatelj piv. Bajloni v Belgradu 500 Din; o. Rafael Rodić, nadškof v Belgradu 500 Din; Ana Hristić, London 5 angleških funtov; dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškof v Ljubljani 100 Din; dr. Vjekoslav Wagner, župnik v Belgradu 100 Din; dr. Juraj Madjerec, profesor v Belgradu 100 Din; župni urad Marija Bistrica v Hrvatskem Zagorju 100 Din; oo. trapisti »Marija Zvezdca« v Banjaluki 100 Din; msgr. Pellegrinetti, papeški nuncij v Belgradu 1000 Din; G. Kleifisch, industrijec v Jagodini 300 Din; o. Vlašić, konz. nadškofje v Belgradu 100 Din; don Fran Bulić, upr. arh. muzeja v Splitu nam je poslal za našo knjižnico 12 lepih in poučnih knjig; Jurinčić, katehet v Sremski Mitrovici 20 Din. S tem so imenovani gospodje postali društveni dobrotniki, veliki dobrotniki in ustanovitelji. Društvo se vsem najpriprošneje zahvaljuje. Bog jim povrni! Obračamo se tudi na druge in jih prosimo, da jih posnemajo.

ZA JESEN IN ZIMO

kupujte Vaša oblačila pri znani, strogo solidni tvrdki

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

Kako sem postal pesnik.

Paul Keller. — J. Pucelj.

Ko sem bil star trinajst let, sem se bil spet enkrat preselil od svojega starega očeta k svojim staršem. Reklo se je, da je to jako zdravo za me, ker mi stari oče daje grozno potubo, posebno ker me ne priganja niti k najmanjšemu delu. Pod »delom« so v naši vasi seveda razumevali samo telesno udeleževanje, ki je je moj stari oče vsekakor nežno odvrčal od mojega telesa. In jaz sem se z njim tako popolnoma strinjal, da je v Arnsdorfu nastal verz, ki so ga za primero obračali na vsakega, ki ni nič delal: »Er ist so faul wie Keller Paul.« (Tako je len kot Keller Paul.)

Ta verz sva imela moj stari oče in jaz za budalost in sva ga prezirala. Jaz dela nikakor nisem sovražil. Stari oče je bil priden od zgodnjega jutra do poznega večera, in jaz sem ga rad in zvedavo opazoval in sem bil vedno v njegovi bližini, večkrat zaposlen s kako knjigo, še pogosteje pa s svojimi mislimi. In če sem si izmislil zgodbo ali celo naredil pesem, potem je bil on prvi, ki sem mu vse povedal, in potem je nalahko predse zažvižgal. To je bilo njegovo priznanje.

Moj oče je bil bolj strog. On je menil, da struna vzgoja dečaku nič ne škodi, posebno ne, če je tako zasanjan nepridiprav kot jaz. In če si danes premislim, je imel oče prav, in stari oče je imel tudi prav.

Nekoga dne tedaj me je uzal strogi go-

spod oče zopet v lastno režijo in je sklenil, kakor je bil v davnih časih faraon naredil z Izraelci, »da me bo priganjal s težkim delom«. Tedaj so bili pri nas podrli neko lopo in so nameravali na njeno mesto postaviti novo, in zato naj bi se porabila tudi še rabna opeka stare lope.

Kdor je tedaj videl staro opeko, ki kar dreveni od hrapavega, sivega, ogabnega, ostudnega, pobrazdanega in osranega apna, ta ve, da spada taka opeka med največjo nesnago tega sveta. Vse moje čustvovanje se je uprlo že ob samem pogledu na njo, in smrtna groza me je spreletala, ko je moj oče pokazal na velik kup opeke, mi dal zidarsko kladivo in govoril:

»To opeko boš ostrgal! Vse staro apno mora proč. Če od kakega kosa ostane še polovica, se bo še lahko porabila. Male črepinje lahko proč vržeš. Čez pol ure pridem pogledat, kako ti gre delo od rok.«

Po tej instrukciji je odšel proč. Vsedel sem se na kup opeke in sem začel v onemogli boli in jezi ihteti. Imel sem občutek, da se mi je zgodila strahovita sramota. Vzel sem kos opeke v roko, pa sem ga takoj izpustil; zakaj bilo mi je, kakor da bi bil prijel ježa.

Končno sem si obvezal z žepnim robcem levo roko, ki sem z njo moral držati opeko, in sem s težavo z desno odbijal apno od nje.

Sam sebi sem se zdel bedan. Še pred enim tednom sem poslal dve pesmi: »Solzac in »Spomin« v berinsko »Dichterlaube«, in zdaj »skrabljem opeko!« »Solzac« je kanila na stare apno, ki je bilo tako mrtvo, da ni niti

moglo srdilo zacvrčati, in samo »spomin« na izgubljeni srečni čas mi je ostal. Prišel sem v pravo jezo mladega bedaka.

Kaj je bilo izvrstnih očetov v našem šolskem berilu! Na primer tisti, ki je rekel: »Tu imaš, sinko, mojo sulico; pretežka ona že za mojo je roko.« Ali mi je moj oče dal sulico? Zidarsko kladivo mi je dal. Ali oni drugi oče, ki se o njem tako lepo bere: »Bil sem še majhen dečko, da komaj na nogah sem stal, me že preljudi očka na morje je jemal.« Na morje! Moj oče me ni posadil na morje, ampak na kup opeke! Ali celo oni oče, ki je jahal s svojim sinom v kraljeve gradove pet. »Pripravi se, moj sin, na sladke pesmi, ki vro iz srca globočin.« Pesem, ki jo tukaj tolčem, je nesramno hrustanje zidarskega kladiva na hrapavo opeko.

Srd me je popal. Prišlo mi je na um, da lahko uidem, proč zbežim v svet, kamorkoli hočem. Lahko postanem mogoče Robinzon na zelenem otoku. Pa znal sem zemljepisja dovolj, da sem vedel, da je od mojega šlezkega Arnsdorfa do Hamburga dolga pot, in samo v Hamburgu morem dobiti ladjo, ki bi bila pripravljena, me vzeti s seboj in se potem pred kakim zelenim otokom razbiti.

In tako sem sedel tu in škrabal polovično, tričetrtinske in cele kose opeke, medtem ko sem male črepinje po instrukciji metal na stran.

»Jeezes, poglej vendar! Keller Paul strže opeko.«

Dva šolska tovariša sta bila: Bänisch Gustav in Siegert Karl. Odkje sta le prišla? Si-

cer sta morala biti pridna, celo na graščinc sta morala hoditi na delo. Danes se potepata okrog. Prišla sta na naše dvorišče in sta se postavila z rokami v hlačnih žepih pred me kot grofa.

»No, kaj ti ne pride na misel?« je vprašal Bänisch Gustav, »da enkrat kaj delaš?«

Naredil sem vesel obraz.

»Ah, lopo zidamo, in oče mi je dal, da nekoliko snažim opeko. Prav prijetna zabava.«

»No, bi se lepo zahvalil,« je rekel Siegert Karl, »jaz se grem rajše kopat v ribnjak.«

»Da, midva potujeva v kopalnico,« je rekel Bänisch ponosno in slovnisko.

O ti vlažna nosova! Srajca jima visi iz hlač ven, pa se polepata in potujeta v kopalnico kot grofa. Rekel sem, vsi otroci niso tako leni kot onadva in naj me, prosim, ne motita pri delu.

Tedaj sta šla in sta pela zunaj pred vrati: »Midva sva lena kot Keller Paul!«

Da zasmehovan delavec lahko postane divji, da mož delavne roke, ki ga postopajoči potepuhi zaničujejo, postane neuljuden, to bo sprevidel vsakdo. Porinil sem torej polovico opeke za postopajema, ju sicer nisem zadel, mislil sem pa vendar, da sem storil nekaj pravega v obrambo napadene pridnosti.

Tu se je prikazal moj oče. Potožil sem mu, da tu ravno v zasramovanje in zgledovanje sedim na neumnem kupu opeke, on pa je rekel: »Da, to je zato, ker si sicer tako len. Bil je zadnji čas, da že kaj delaš, sicer mi boš postal prevedlik fantazim.« (Koniec sledi.)

Pregled nove okrajne ceste.

Za čas svetovne vojne je začel štajerski železni odbor graditi novo cestno zvezo: Lišična—Predorje—Sv. Urban—Košena in proti Sv. Jurju ob južni žel. Ta važna cestna zveza vodi preko zelo težavnega terena in še manjka od izgotovitve 5 km. Sedaj se gradi cesta v najbolj plazovom izpostavljenem kraju skozi Košeno. Za gradbo ni bilo nikoli dovolj denarnih sredstev na razpolago in radi tega se je delo zavleklo tako na dolgo. Mariborski občinski odbor je nakazal podporo 200.000 Din in še bo, ker bo napel vse sile, da bo cesta končana in cela predana prometu enkrat prihodnje leto. Radi počasnega napredovanja gradbe so nastale razne govornice, češ da se delo nalašč zavlačuje, da se gradi cesta skrajno slabo in da se pri delu obogatele razne osebe. Te dni je pregledal celo gradbo te ceste šef oblastnega gradbenega oddelka iz Maribora g. inženjer Fišer in ugotovil, da je delo zelo solidno je pri počasnem kapljanju denarnih podpor izredno hitro napredovalo in so se vsa izdana denarna sredstva uporabljala izključno le v gradbene svrhe. Zadnje poročilo g. inženjerja Fišerja je lepo zadoščeno za stavbenega in res požrtvovalnega podjetnika našega vrlega g. Vrečka in načelnika kozjanskega okrajnega zastopa g. M. Tomažiča.

Strašen vihar po Štajerskem.

Maribor, 26. sept.

Sinoči je bil po Štajerskem strašen vihar, ki je povzročil velikansko škodo. Vihar je divjal najbolj od Maribora preko Dravskega polja, Slovenskih in Haloških goric. Prva poročila, ki smo jih danes prejeli, so uničujoča.

Po Dravski dolini je bil grozovit naliv, da je Drava izredno visoko narasla. Nad Mariborom je bila nevihta z viharjem in gromom podobna oni v petek večer. Krog 10 zvečer je bil naliv, da teklo po vseh ulicah v potokih.

Hujše še je divjal vihar nad Ptujem, kjer je odkrival strehe, podiral drevesa, pri čemer je bila posebno prizadeta vas Spuhlje pri Ptuj, nad katero se je zavrtil zračni vrtilinec. Med ljudstvom je valed silnega viharja nastala velika razburjenost, kateri se je pridružil strah za vinograde, ko je začela padati debela in gosta toča.

Nad haloškimi goricami je toča opravila v nedeljo zvečer vso trgatve, ker je zbila skoro vse grozdo, da so ga bli včeraj ljudje samo še pobirali. Ljudstvo, ki živi v teh krajih skoro izključno le od vinskega pridelka, je v velikih skrbeh za najnujnejše življenjske potrebe, hkrati in obleko, ker si zdaj tega ne bo moglo nabaviti.

Pri Sv. Boltenku pri Središču je nastal v tem viharju nenadoma strašen požar, ali od strele ali po drugem nesrečnem slučaju. Hiša in vsa gospodarska poslopja posestnika Mlinariča so bila nenadoma v plamenu. Z največjo težavo so rešili ljudje golo življenje ter svojo živino. Vse drugo je uničeno. Od vseh strani so sicer prihajali ljudje gasiti, ali nihče ni mogel blizu, ker je vihar metal plamene kar po tleh. Ker je bil posestnik bolj skromno zavarovan, za pridelke, ki jih je imel že spravljene, seveda nič, je zelo hudo udarjen ter potreben obče podpore.

Ker so poslednji nalivi posebno pa še nedeljski vihar napravili velikansko škodo našim vinogradnikom, bodo tomažnji poslanci SLS podvzeli korake, da se jim odpomore. Ministrski svet je pred kratkim sklepal v tej pomoči za slučaj elementarnih nesreč. Upamo, da bo uspelo, na kakšen način odpomoči težko prizadetim.

Uboji.

Vsobotno proti večeru so popivali fantje v krčmi Prah v Spodnji Kungoti. Pri krčmarjenju je pomagal cestni mojster Štefan Polenčak. Med od alkohola razgretimi fanti je prišlo do prepira in razgrajanja. Polenčak je prepirljivce svaril, miril in odpravil iz gostilne. Po policijski uri se je napotil Polenčak proti domu na Zgornjo Kungoto. Razjarjeni in maščevanja željni pretepači iz Prabhove gostilne so Polenčaka na povratku pričakali, planili po njem in ga pretepli s palicami tako močno, da je obležal. Slučajno se je pripeljal mimo zasebni avto, ki je zbitje naložil in ga prepeljal v mariborsko bolnico. V bolnišnico so sprevideli zdravniki, da Polenčaku ni pomoči in ga je na njegovo željo prepeljal mariborski rešilni oddelček k njegovi žalujoči družini, kjer je izdihnil v nedeljo ob pol enajstih. Ubiti je bil radi poštenosti, miroljubnosti ter delavnosti obče priljubljen ter spoštovan. Zapuščena mlada žena in pet nedoročilih otrok v starosti 1 do 6 let. Surove ubijalce zasleduje orožništvo.

Slovenci v Italiji

Vsi slovenski učitelji pregnani iz Primorja.

Kmalu potem, ko je zavozil prvi italijanski oklopni avtomobil na slovenska tla ob Soči, iz katerih je še puhtela kri za svobodo narodov in urveljavljene šlovecanskih načel padlih junakov, so se prikazali na zidovih Gorice in slovenskih vasi veliki lepaki, podpisani od italijanskega armadnega poveljstva. Da bi slovensko ljudstvo ja ne spregledalo lepakov, se je zagnala jata vojskih avtomobilov gori po Soški dolini in naravnost v srce slovenske domovine ob Vipavi in v kratkem preletela vse slovenske vasi; častniki so dajali od hiše do hiše letake z vsebino lepakov na zidovih: Italija prihaja med vas. Italija vam bo pustila vse pravice, ki ste jih imeli od Avstrije, in dala vam jih bo še več. Skrbela za gospodarski in kulturni razvoj v vaših krajih, dala vam bo še novih šol v vašem jeziku. Tam po prazniku vseh svetih poteče devet let od takrat. V času teh devetih let so Slovenci v Italiji izgubili vse in še tisto, kar jim je dala mačoha Avstrija. Kje so slovenske šole? Slovenska gimnazija, slovenska realka, slovenska učiteljska, kje so? Kje slovenska ljudska šola, ki je tekom dobrih tridesetih let popolnoma izgnala nepismenost iz goriške dežele? Vse je pobral fašizem. Kje so slovenski profesorji? Kdo je pregnal 827 slovenskih učiteljev iz njihove domovine? Da, ob svojem prihodu so Italijani našli 827 slovenskih in hrvaških učiteljev, organiziranih v strokovnem društvu »Zvez slovenskih učiteljev. In danes? Ob koncu zadnjega šolskega leta niso dosegli slovenski učitelji v Italiji nihčevila 200 več. Ob začetku tega šolskega leta slovenskih učiteljev ni več na Primorskem. Kam je izginilo nad 800 ljudi?

Kdor bi hotel količkaj popisati preganjanje slovenskega učiteljstva v Italiji od strani fašistovskih šolskih oblastev in fašistov samih, moral napisati dolgo knjigo. Mi hočemo na kratko povzeti te glavne faze te mučniške dobe. Prvi smrtni udarec je zadal slovenski šoli in s tem tudi slovenskim učiteljem fašistovski minister Gentile, mož, ki se prišteva med najbolj znane italijanske filozofe. S šolskim letom 1923-1924 je uvedel v prvi razred italijanski učni jezik; pač pa je začasno dopustil, da se sme slovenščina poučevati kot prosti predmet v takozvanih dodatnih urah. V l. 1924-25. sta bila že dva razreda popolnoma italijansk, letos se vrši pouk v vseh razredih izključno v italijanskem jeziku. Gentilejev zvesti naslednik prosvetni minister Fedele je odpravil tudi slovenske dodatne ure in s tem dopolnil delo svojega učitelja. Minister Fedele je častno rešil tudi problem slovenskega učiteljstva. Napram slovenskim učiteljem je bil naravnost pregoren, kakor je ponovno izjavil v rimskem parlamentu na proteste poslanca Besednjaka. Predvsem je pričel uvajati disciplinarne preiskave; učiteljem v disciplinarni preiskavi, ki je trajala najmanj leto dni, je ustavil plačo. Izstradan učitelj je moral z družino za kruhom v drugo državo. Poleg disciplinarnih preiskav se je pridno posluževal pravice premeščanja. Učitelje, ki so tudi po 40 let poučevali v enem kraju, je zagnal drugam. Z večnim šikaniranjem je Fedele dosegel, da se je tekom dveh let izselilo okoli 400 učiteljev. Med tem je razpusil Učiteljsko zvezo in zahteval od učiteljev, da se vpišejo v fašistovsko zvezo. Vse pretveze so mu prišle prav. Šel je celo tako daleč, da je v parlamentu svečano trdil, da ima Učiteljska zveza

sežej v Zagrebu! Z razpustom zveze je uničil tudi znani pevski zbor, ki ga je vzdrževala zveza. Fedeleju se je zdelo, da se učitelji še vse prepočasi izseljujejo. Radi tega je pričel lansko leto odpustiti učitelje kar na debelo. Za božič je prejelo 43 slovenskih učiteljev odpustitveni dekret s kratko motivacijo, »da ni bilo njihovo delovanje v skladu s splošnimi smernicami vladar. Stevilo učiteljev je s tem padlo na kakih 150 moči. No, minister Fedele je tudi na te mislil. Dne 17. febr. 1927 je izšel zakon, ki daje prosvetnemu ministru pravico prenesti učitelje tudi iz enega področja šolskega oskrbnika (višjega nadzornika) v drugo. S tem zakonom je imel minister Fedele pravico prenesti slovenskega učitelja iz področja primorskega oskrbnika, ki ima sedež v Trstu, v Italiji. Samo da odstrani še tistih 150 slovenskih učiteljev, se minister Fedele ni obotavljal prelomiti tradicije in menjati eno izmed temeljnih določb italijanskega šolskega reda.

V teku tega meseca je prejelo že nad 50 slovenskih učiteljev tak-le dokument:

Kr. šolska oskrbnikstvo Julijske Krajine in Zadra.
Trst, 1. sept. 1927. V. leto.
St. ...
Predmet: Učitelj I. I.
Učitelju I. I.

Sporočam Vam da Vas je prosvetni minister v smislu čl. 5. kr. dekreta 17. febr. 1927 št. 211, uradno premeštel s potekom od 1. sept. v ljudsko šolo v občina pokrajina ki je področje šolskemu oskrbniku v Na novo mesto morate prispeti in nastopiti redno službo najkasneje do omenjenega dne, sicer zapadete.

O nastopu službe boste takoj obvestili podedšata in didaktičnega ravnatelja, kateremu je podrejena nova šola!

(Ako hočete doseči kratek odlog nastopa službe, se morate obrniti na šolskega oskrbnika v)

Šolski oskrbnik:
komendantor Reina.

Do sedaj je prejelo dekret o premeštvu 40 učiteljev, drugi še pridejo na vrsto; Večina so premeščeni v pokrajino zgornje Italije, drugi tudi v čisto južne kraje. — Premeščeni so:

Stegule Alojzij — Bovec (v pokrajino Cuneo-Piemont), Sobar Marica — Brje (Modena), Balanč Fanica — Vrhpolje (Pisa), Kavčič Zora — Dornberg (Modena), Leskovec Leopolda iz idrijskega okraja, Pagan Francka — Zakriž, Ivan Trebše — Žaga (Alessandria), Boštjančič Katarina — Ustje (Toscana), Kemperle Zofija — Sv. Križ (Toscana), Bianchi Marica — Šturje (Emilija), Jerkič Josip — Podkraj, Leban Karolina — Kanal (Emilija), Tovstovršnik Ivan — Tembina (Arezzo), Malič Justina — Opatje selo (Brescia), Legiša Henrik — Mavrinc (Abruzzi), Sušelj Kati iz trgovskega šolskega okraja; Valenčič Milica — Zagorje; Tomšič Alojzij — Harije, Vizit Antonija — Šp. Zemun (vsaj v severno Italijo); Mačkovšek Fančl — Idrija; Kenda Fančl (obe v Emilijo); Boštjančič Minka — Postojna (Abruzzi), Sila Angela — Postojna (Videm). V notranjost Italije so nadalje premeščeni: Vizitint Rudolf — Renče; Nanut Viljem — Biljana; Velišček Ivan — Lom, Bratuž Davorina — Vrhpolje; Drekonja Ciril — Št. viška gora, Lapanja Ivanka — Orsko; Sobot — Vrtojba; Kunth — Prvačina, Cehovin Rudolf — Srednje; Ivančič — Smast; Skočir — Robidišče, Kramar Franc — Višalenih; Medveč Anton — Lom; Perin Marica —

Šebrelje, Grželj Albina — Cerkljo; Velikonja Ljudmila — Leskovec in Carl Alojzij — Vranso. — Prvotno so bili premeščeni: Franc Podgornik — Gojače; Josip Koglot — Gradišče in Josip Lasič — Vrtojba, a so takoj nato prejeli dekret, v katerem so stavljeni na razpoložnje. Na razpoložnje so tudi: Mermolja Franc — Dobravlj; Kržman Franc — Sempas, Kuntih Josipina — Batnje; Šinigoj Josip — Skopov; Veselič Mici — Vrhpolje; Kofol Ciril — Cepovan; Novak Otmar, Gostiša Rafael in Blodek Zdenka, vsi iz Idrije ter Vilhar Katarina iz Postojne. V dekretu je rečeno, da so učitelji stavljeni na razpoložnje, ker niso položili izpite iz italijanskega kot učnega jezika. Kdaj se tem učiteljem ustavi plača, še ni znano.

Do sedaj je bilo letos premeščenih in na razpoložnje stavljenih 53 učiteljev. Poleg teh je še druge zadela ista usoda, a dekretov še niso prejeli, ker se dostavljanje vrši polagoma. Računa se, da bo ostalo na Primorskem morda še kakih 50 slovenskih učnih moči, seveda za letos, drugo leto, če ne že tekom tega šolskega leta, bo minister Fedele genozno pometel še s temi. Pripomniti je treba, da

★ Smrtna kosa. V ljubljanski splošni bolnišnici je umrl po kratki mukopolni bolezni Hijacint Dermota v starosti 19 let. Pokojni je bil požrtvovalen in delaven član orlovskega odseka v Kropi ter sin predsednika tamošnjega prosvetnega društva. Zogreb se bo vršil danes v torek ob štirih popoldne iz mrlišnice splošne bolnišnice v Ljubljani. Blag mu spomin!

★ Osebna vest. Gospodu Riko Korencu, učitelju in absolventu nižjega tečaja visoke pedagoške šole v Zagrebu, je dovoljen enoletni študijski dopust za nadaljevanje svojih študij v Parizu kot študentu francoske vlade.

★ Zupan občine Videm Jakob Prelesnik leži težko bolan v Leonišču. Bog daj, da kmalu okrevla! ★ Duhovniki lavantinske školije. V smislu sporočila zadnjega škofijskega oglasnika ima tiškarna sv. Cirila v Mariboru na zalogi oficium in mašni obrazec sv. Terezike od Deteta Jezusa. Ker je praznik že 3. oktobra, naj se označeno čimprej naroči, da more pravočasno dospeti.

★ Prepovedane srečke. Po veljavnih zakonih je v naši državi strogo prepovedano prodajati, kupovati ali hraniti srečke tujih držav. Prestopki se kaznujejo z denarno kaznijo od 100 do 5000 dinarjev, v slučaju neizterljivosti z zaporom. V novjšem času je začela neka dunajska banka z oglasi v naših listih, v katerih obljublja krasen postranski zaslužek, vabiti naše ljudi, naj kot zastopniki prodajajo avstrijske gradbene srečke na obroke. Opozarja se, naj vsakdo odkloni zastopstvo take banke kakor tudi nakup inozemskih srečk, da se izogne kazni.

★ Podporno društvo slepih v Ljubljani je podelilo podporo sledečim svojim rednim članom: Po 500 Din: Jazbec U. F., Kodrinu F. Po 300 Din: Schwentnerju F., Gaberju F. Po 200 Din: Uratniku J., Hergaršiču F. Po 150 Din: Trentelu S., Slugi I. Po 100 Din: Kastelicu A. L., Rodošku J., Perfanu J. Po 300 Din: Plešku A., Schwentnerju F., Mayerju F. Po 150 Din: Sveklu L., Bakomonu H., Hönigmannu A., Perku J. Po 100 Din: Dolinarju F., Dervnovšku M., Sitarju J., Lukmannu M., Flaškerju J., Nagliču R., Medletu F., Hodniku M., Kotniku J., Kastelicu A., Kovčiču J., Krambergerju M., Šoštarju F., Samsu P., Šebeniku M., Jamniku P. — Da naše društvo tudi nadalje deluje zadovoljivo za svoje redne slepe člane, si usoja na tem mestu kar najvidnejše prositi plemenita srca, da se čisto in ob vsaki priliki spomnijo na najbednejših med bednimi, to je slepih. — Odbor Podporega društva slepih, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

★ Pogrešani vojak. V italijanskem ujetništvu je umrl Martin Vizitint (Vicentini)? Neznani sorodniki dobe natančnejše podatke o njegovi smrti pri okrajnem sodišču v Ljubljani pod A VIII 326/27.

★ Letalska nesreča v Hercegovini. V petek sta se nad Bopalom pri Mostarju zrušila dva aeroplana, ki sta popolnoma razbita. Pilota sta se rešila. En aeroplan je padel na neki voz in ubil kravo in vola, ki sta bila vprežena.

★ Katastrofalen požar pri Ogulinu. V soboto je povzročila iskra iz lokomotive brzovlaka okoli 2. ure popoldne katastrofalen požar, ki je uničil dve vasi. Iskra je padla na streho slamnate koče. Ker je divjala burja, je plamen kmalu objel celo hišo in presel na sosedna poslopja ter tudi v sosedno vas. Ognjengasi so šele pozno ponoči pogasilili ogenj. Uničeno je 20 hiš vasi Sv. Peter in Cindrič.

★ Otvoritev nove telefonske proge. V soboto dne 24. t. m. se je otvorila telefonska proga Ormož—Sv. Miklavž z javno govornico pri pošti Sv. Miklavža.

★ Namesto venca na krsto blagopokojne g. Marije Rom je daroval Podpornemu društvu slepih g. Karel Schweiger, računski nadsvetnik, 100 Din, za kar se mu v imenu odbora najlepše zahvaljuje društveni predsednik.

OBLAČILA TVRDKJE J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ Christofov zavod, Ljubljana, vpišuje le še ta teden. — Pričetek pouka 1. oktobra.

★ Pri pokvarjenem želodcu, motenju v črevesju, slabem okusu, glavobolu, mrzlici, zaprtju, bruhanju in driski učinkuje že en kozarec naravnega »Franz-Josef-grenčice zanesljivo, hitro in ugodno. Znameniti strokovni zdravniki izpričujejo, da se »Franz-Josef-voda za z jedjo in pijačo preobložena prebavila izkaže kot prava dobrota. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

© Sprejem patriarha v Ljubljani. Ob 5.22 je prispel z mariborskim brzovlakom v Ljubljano Nj. Sv. patriarh srbske pravoslavne cerkve Dimitrije. Na kolodvoru so ga pozdravili: veliki župan dr. Franc Vodopivec, predsednik oblastnega odbora dr. Marko Natlačen, divizijski general Danilo Kalafatović, prošt Kalan v imenu Nj. Prezv. knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča, mestni komisar dr. Mencinger, zastopnik pravoslavne občine, predsednik ruskega odbora. Patriarha spremlja na njegovem potovanju Vaso Branković, protojerej in član duhovnega sodišča. Na kolodvoru se je nabralo precej občinstva, ki je živahno pozdravljalo visokega gosta. Patriarh je prijazno odzdravil. Zlasti prijazno se je razgovarjal z mil. g. proštom, kateremu je omenil, da se je z Nj. Prezv. ljubljanskim knezoškofom

so učitelji sprejeli dekrete o premeštvu 8 dni pred začetkom šolskega leta, nekateri celo še po začetku šol. leta. Kakšna zmešnjava je nastala, si je lahko misliti. In v teku nekaj dni so se morali učitelji odpraviti z družinami v tujino iz krajev, koder so bivali po 10, 20 in celo po 40 let! Kako teko se učitelji ločijo od svojega ljudstva in to od njih! Vemo za vas, v kateri so ljudje jokali, ko je dospela vest, da je domači učitelj premeščen. Minister Fedele je gluha za vse to. Tudi joca nedolžnih otročičev, ki plakajo za svojimi očetmi, ko odhajajo nekateri brez družine v Italijo, minister Fedele ne čuje več. Minister je svojo nalogo dovršil. Kmalu izgine zadnji slovenski učitelj s Primorskega, sledov slovenske šole že davno ni več. Kruta volja fašistovskega režima se je izvršila. Kaj zato, ako so se potepale najsvečanejše obljube najvišjih predstavnkov Italije! Fašistovski oblastniki, ki se venomer bahajo, da so visoko dvignili prestiž Italije v svetu, stavljo to Italijo v dokaj žudno luč pred svetovno javnostjo.

Dnevne novice

spoznal na Krfu in da sta dobra prijatelja. Nato je odšel skupaj z velikim županom v pravoslavno kapelico, kjer bo opravil molitve. Nastanil se bo v hotelu »Slonc«. Zvečer se je vršil banket. Danes bo patriarh čital ob devetih dopoldne slovesno liturgijo. Jutri opoldne odpotuje na Bled.

© Skupščinske volitve in Rakovnik. Po skupščinskih volitvah se je po Ljubljani raznesla govornica, da se salezijanci na Rakovniku niso udeležili volitev. Informirali smo se o zadevi na merodajnem mestu ter dognali, da je ta govornica popolnoma neosnovana, ker so se salezijanci v polni zavesti svoje državljanske dolžnosti volitev polnoštevilno udeležili. Izmed vpisanih niso volili le oni, ki vršijo sedaj vojaško službo in tisti, ki so zavod v teku leta zapustili.

© Vrnitev elektrotehnikov z ekskurzije po severnih deželah. Z nedeljskim brzovlakom se je vrnila preko Jesenic po štiritedenskem bivanju v Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji ekskurzija Akademike kluba elektrotehnikov ljubljanske univerze, ki si je pod vodstvom profesorja ing. Horvata ogledala električne naprave in centrale omenjenih držav. Kakor čujemo, so bili naši elektrotehnikovi povsod prijazno in gostoljubno sprejeti, kar je razvidno že iz dejstva, da so podaljšali svoje bivanje zunaj za polnih 14 dni.

© Občni zbor združenja gledaliških igralcev. V nedeljo, dne 25. t. m., se je vršil redni občni zbor združenja gledaliških igralcev. Na zboru se je videlo, da so razmere v slovenskem gledališču več kot kričeve in da težko krizo občutijo prav vsi igralci. Izneseni so bili ne toliko ostri, pač pa dobro premišljeni očitki na upravo, ki tako nesocialno ravna z igralci in igralkami. Zborovanje je otvoril predsednik g. Betetto in ob obilni udeležbi orisal težak položaj kulturnega zavoda in eksistenco igralcev. Apeliral je na članstvo, da naj z vso vmo delo za procvit gledališča, apeliral pa tudi na upravo, da se naj zaveda tudi ta svoje dolžnosti napram članom in napram kulturnemu zavodu. V debato je posegla tudi ga Marija Vera, ga Polonca Juvanova, g. Rogoz in prof. Šest. Zlasti pa je razburila zborovalce konstatacija, da namerava že itak več kot preveč okrnjeni proračun ministrstvo znižati za deset odstotkov. Na obnem zboru se je tudi javno in soglasno ugotovilo, da se je izmed vseh poslancev v Belgradu za gledališče in za članstvo še najbolj uspešno brigal in zagovarjal težnje kulturnega zavoda narodni poslanec SLS Franc Smodej, za kar so se mu v nedeljo člani tudi zahvalili in ga obenem zaprosili, da tudi sedaj ne pozabi na gledališče in njegove člane. Občni zbor je potekel povsem mirno brez vsakih osebnih sporov in v soglasnosti, da je treba gledališče rešiti in ga spraviti na višino, kot bi bilo zdavnja treba, samo če bo uprava imela za to več smisla. Tudi volitve novega odbora so potekle mirno. Za predsednika je bil enoglasno izvoljen g. Betetto, za tajnika Drenovec, blagajnika Mencin, za odbornike pa Jerman, Nejat, Perko, Janko in Erklavec.

© Gospoda vladnega komisarja na mestnem magistratu prosimo stanovalci v Križevski ulici, da se usmilijo tudi naše ulice, ki je res popolnoma popravljena. Sedaj ko se v Ljubljani veliko govori o popravilu in olepsava, prosimo g. komisarja, da se ozre v prvi vrsti na to ulico, ker sta tako cesta sama kakor tudi hodnik nujno potrebna popravila. Plošče v hodniku so močno obrabljene, nekateri pa razbite. V kotanjah zastaja voda, kar je za pasante posebno ponoči nerodno. V deževnem času se pa ni moglo umikati, ker dere voda kar po hodniku. Kamni, ki so vdelani za kanal odvodnik, so razbiti, zato žleb ne prestreza vode. Ulica je ozka. Ze posamezen voz jo skoro zastre, zato je skrajno nerodno, pa tudi nevarno, zlasti za šolarje, ko morajo peši uporabljati tudi cesto. Cesta sama je potrebna, da se nasuje in uravna. Po sredi širle iz nje železne skatle, menda od vodovodnih napeljav. Promet v ulici je jako živahen. Uporablja jo zlasti delavstvo iz tobačne tovarne peš in na kolesih. Nujno potrebno je, da se ulica takoj in brez odloga popravi in uravna, tudi radi tega, da ne bo tako mačehovsko zapostavljena za vzporedno Čojzovo cesto in Salendrovo ulico, ki se sedaj popravljata, dasi ni niti zdaleko tako prometna kakor Križevska.

© Pevski zbor v Rokodelskem domu ima danes ob 8. uri pevsko vajo. Vsi gg. pevci, ki žele sodelovati pri prihodnji priveditvi, naj se zanesljivo udeležijo. Novi pevci dobrodošli!

© Frančiškanska prosveta v Ljubljani ima v sredo dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer redno odborovo sejo. Ker je obravnavati več važnejših zadev, se cenjeni odborniki ljudno vabijo, da se iste gotovo udeležijo. — Predsedništvo.

Seja Kršćanskega ženskega društva bo danes ob 5. uri v Jugoslovanski tiskarni. Ker je seja zelo važna, vljudno prosim, pridite gotovo!

Obrotniška stavba zadržava ima nocelj ob 8 v Rokodolskem domu svojo 11. načelstveno lejo. — Uradne ure so vsak torek in petek od pol 6. do pol 7. ure zvečer. Tisti, ki so plačali vpisnino, naj blagovolijo priti podpisati pristopnico. — Načelstvo.

Isjava. K notici aretacije dveh SDSarjev izjavljam, da nisem z ukradenimi barvanji v hotelu Union in nikjer v nikakoršni zvezi. — Ivan Letnar, slikarski mojster.

Portugalka prima F. F. Plešljivička se točji samo v Aškerčevi kleti nasproti Obrtne šole. Vabite se na poskušnjo!

Razstava in zaloga pletilnih strojev vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Zidovska ulica 5.

Nogavice vseh vrst v veliki izbiri in najceneje pri Dobeč-u, Pred škofijo 15.

Maribor

Patriarh Dimitrije v Mariboru. Maribor, 26. sept. (Izv.) Preteklo soboto je prispel v Maribor poglavar srbske pravoslavne cerkve patriarh Dimitrije. Do Pragerskega sta se mu peljala nasproti general Spasić in predsednik mariborske pravoslavne cerkvene občine Miović. Na kolodvoru so ga pozdravili: vel. župan dr. Schaubach, podžupan dr. Lipold, prota Lerkovič, dr. Ipavice, ruski svečenik in mala deklica, ki mu je dala šopek rož. Patriarh je bil gost našega škofa dr. Andreja Karlina. Pred kolodvorom ga je čakal škofijski voz, v katerem se je odpravil v spremstvu vel. župana in škof. tajnika g. Umeka v vojašnico kralja Aleksandra; tu ga je sprejel v ornatu prota Trbojevič, na kar se je vršila zahvalna služba božja. Na to se je odpravil v škofijsko palačo, kjer ga je sprejel gostitelj. Patriarh si je s posebnim zanimanjem ogledal službo božjo v nedeljo v stolnici ter se zelo pohvalno izrazil o globoki vernosti katoliških Slovencev, kar je sploh dosedaj opazil na svoji poti skozi Slovenijo. V nedeljo popoldne se je vršil svečan banket. Patriarh se je popoldne odpravil z brzovlakom iz Maribora. Milosrdni nastop odličnega gosta in gostoljubnost gostitelja dr. Karlina sta napravila v Mariboru najboljši vtis.

Poučna ekskurzija živinorejcev v Avstrijo. V sredo, dne 28. septembra zjutraj, odpotujejo udeleženci poučne ekskurzije živinorejcev, katero priredita skupaj oblastni odbor mariborske oblasti in mariborski okrajni zastop, v Avstrijo. Ekskurzijo vodijo strokovnjaki kmetijskega oddelka velikega župana. Povratek bo v nedeljo, dne 2. oktobra, preko Dravograda. Prijavilo se je okoli 50 oseb. Vsi sprejeti udeleženci se morajo zbrati pred glavnim kolodvorom v Mariboru v sredo ob pol šestih zjutraj, kje prejmejo ustmeno vsa nadaljnja navodila.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico sklicuje v petek, dne 30. septembra, ob 20. uri javen shod pri Götzu (v lopi). Bliža se usodni 1. november in vlada se pripravlja, da ukine še one male ugodnosti, ki jih nudijo stanovanjski zakon socialno slabim slojem. Zato je potrebno, da povzdignemo najemniki svoj glas, da nas čujejo merodajni gospodje. Tem potom vabj društvo tudi vse strokovne organizacije, da se udeležijo javnega zborovanja po svojih zastopnikih.

Razglas. Volitve članov in namestnikov zbornice za trgovino, obrt in industrijo se vrše v nedeljo, dne 30. oktobra 1927, v Ljubljani v zborničnih prostorih, Bethovnova ulica št. 10. Nadalje je razvidno iz razpisar volitev in iz volivnega imenika, ki je razgrnjen v vložišču mestnega magistrata na Rotovškem trgu med uradnimi urami od 25. septembra do večerš 8. oktobra t. l.

Zasluzeno priznanje. Poročali smo že, koliko škode je povzročil petkov naliiv Korošičevi cesti. S cesto vred so bile popolnoma uničene vodovodne in plinske naprave. Bilo je skrajno jasno, da bo prizadetel oddelek mesta dalje časa brez vode. Le res skrajno požrtvovalnemu delu delu vodovodnega mojstra g. Cernija se je zahvaliti, da so bile poškodbe na vodovodu v nedeljo do enajste ure odstranjene, vse popravljeno in imajo stranke zopet vodo iz vodovoda. Mariborski mestni vodovod je pokazal ob najbolj kritičnih prilikah, da je njegovo vodstvo in celotno oboje na mestu in zasluži javno pohvalo.

Poročila sta se v nedeljo, dne 25. t. m., v Magdalenski cerkvi v Mariboru g. Franjo Fijavž z gdnco. Mio Logarjevo. Bilo srečno!

Dva smrtna slučaja. Umrla je v soboto v Mariboru Olga Perme, strokovna učiteljica, stara komaj 31 let. Pred kratkim se je vrnila iz pedagoškega v Zagrebu, a jo je doletela v pljučnici smrt. — Umrl je še Ivan Krefit, star 65 let.

Ljudska univerza v Mariboru. Ljudska univerza v Mariboru prične s svojim kulturnim delom prihodnji teden, in sicer 30. septembra, s predavanjem prof. Baša o prazgodovini Maribora in okolice, ki mu bo sledil izlet na Poštole ob Pohorju 2. oktobra. Temu bo sledila večja zdravniška in državljanska serija. Predvidoma se vrši izlet v Rogaško Slatino 9. oktobra z avtobusom. Za strokovne tečaje iz slovenščine, srbohrvaščine, ruščine se še sprejemajo prijave. Ti kurzi pričnajo začetkom oktobra.

Mariborska gledališka sezona se otvori v četrtek, 6. oktobra, s klasično Gogoljevo komedijo »Revizor«. V nedeljo, 9. oktobra, bo premijera Kalmanove opere »Bajadera«, opera pa pripravila na novo našudirano »Traviato« ter Smetanova »Poljub«. Drama študira še Kraigherjevo »Skoljko«, Shawovega »Pygmaliona« ter Fleure-Caillavetovo moderno komedijo »Lepa pustolovščina«.

Razpis koncertnega abonma v Mariboru. Koncertni biro Glasbene Matice v Mariboru razpisuje za sezono 1927/28 abonma na šest prvovrstnih koncertov vodilnih svetovnih umetnikov, ki se bodo vršili v veliki Unionski (Götzovi) dvorani, in sicer pod sledečimi pogoji: Cene abonma

za šest koncertov: Parter I.—II. vrsta 200 Din (za drž. uradnike 175 Din), III.—VII. vrsta 180 Din (za drž. uradnike 150 Din), VIII.—XIII. vrsta 150 Din (za drž. uradnike 100 Din), XIV.—XVIII. vrsta 130 Din (za drž. uradnike 100 Din), XIX.—XXII. vrsta 90 Din (za drž. uradnike 75 Din), balkonski sedež 150 Din (za drž. uradnike 120 Din). Abonma je neodpovedljiv in neprenosljiv na druge osebe. Plačljiv je v petih zaporednih mesečnih obrokih dne 1. oktobra, 1. novembra, 1. decembra 1927 in dne 1. januarja in 1. februarja 1928. Pismene prijave, v katerih je treba navesti ime, priimek, poklic in stanovanje ter sedež, katerega se abonira, n. pr. VI. vrsta 3. sedež levo, pri čemur se štejejo sedeži od sredine. Istočasno s prijavo je treba nakazati prvi obrok na isti naslov, namreč: Koncertni biro Glasbene Matice Maribor. Sprejemajo se tudi abonenti iz okolice ter se bode v slučaju zadostnega števila organizirala avtozveza po koncertu. Rok za prijave je do 30. septembra ter se ne bode podaljšal, ker se bo vršil prvi koncert že dne 5. oktobra 1927. Cene posameznih koncertov bodo za 25 do 35 odstotkov višje od aboniranih in za 33 do 42 odstotkov višje od uradniškega abonma. — Uprava Koncertnega biroja Glasbene Matice v Mariboru.

S prvega nadstropja padel. Učenec prvega razreda osn. šole Ivan Emeršič, stanujoč v Dolkovih barakah, se je v petek popoldne spravil v hiši št. 1 na Aleksandrovi cesti na stopnice ter se drsal po železni ograji s I. nadstropja in pritičlje. Zabavni poizkus se je fantu parkrat posrečil, nenadoma pa mu je zmanjkalo ravnotežja in tresil je s I. nadstropja na stopnice. Dobil je težke poškodbe na glavi in nogah. Fanta so za prvo silo obvezali v bližini lekarne, nato pa ga je rešilni oddelek prepeljal v bolnišnico.

Izgubljen otrok. V petek zvečer je našel stražnik na Vodnikovem trgu 5—6letnega jokajočega dečka. Fantek je izjavil, da je v mestu izgubil svoje ter jih že čeli dan išče okrog. Stražnik je dečka, ki se zove, kakor je sam navedel, Bruno Vertnik, oddal mestnemu deškemu zavetišču. Otrok govori preleško narečje, oblečen je v belo srajko, rjave kratke hlače z zelenimi naramnicami, črne dolge nogovce in črne čevlje. Mora biti doma kje v bližini železnice, ker neprestano govori, da je doma mnogo vlakov. Stariši ga dobe v deškem zavetišču.

Celje

Podružnica Jugoslovanske matice priredi v spomin koroškega plebiscita spominsko akademijo v soboto, dne 8. oktobra t. l., zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Celju in naslednjega dne dopoldan prodajo znakov in cvetic po mestu. Vsa narodna kulturna društva vabimo za njihovo sodelovanje in prosimo, da se po svojih zastopnikih udeležijo seje Jugoslovanske matice, ki se v ta namen vrši v petek, dne 30. t. m., ob šestih zvečer v čitalnični sobi Narodnega doma in nam tedaj naznanijo tudi način njihovega sodelovanja. Pričakujemo vsestranski odziv.

Lep uspeh naših Orlic-kuharic. Naše Orlic-kuharice so imele v nedeljo svoj lep dan. Z zares spretno roko so pod vodstvom svoje zaslužne voditeljice gospodinjskega tečaja gđe. Hartmannove aranžirale kuharsko razstavo, ki je bila preko celega dne delefna obilnega obiska in simpatij. V mali dvorani Narodnega doma so bile z izredno okusnostjo razpoložene najrazličnejše dobriine, torte, pecivo vseh vrst, narezki, likerji, vključno sadje, različne vrste kruha itd., ki so v številnih posetnikih razstave budile ne le simpatije do pridnih tečajnic, temveč še bolj do njihovih gospodinjskih in kuharskih zmognosti. Večino razstavljenih dobrot je občinstvo' pokupilo in s tem znatno pripomoglo tudi do gmotnega uspeha tega v ostalem izvrstno uspelega tečaja. Gdci. Hartmannovi kot voditeljici tečaja, kakor tudi njim poslušnim učenkam, vsa čast!

Razpis abonementa v celjskem mestnem gledališču. Za letošnje gledališko sezono razpisuje vodstvo mestnega gledališča abonement. Da bo obisk omogočen najširšim slojem, imajo abonementi na vse sedeže kakor tudi na lože 10 odstotkov popusta. Abonenti naj se javijo pri gledališkem blagajniku g. Hubertu v trgovini Goričar in Leskovšek do danes, dne 27. septembra. Glede plačanja so določene velike ugodnosti. Najcenejša informacije daje omenjeni gledališki funkcionar. Cene so sledeče: Lože velika 104 Din, mala 80 Din; parter sedeži: I.—II. vrste 24 Din, III. do IV. vrste 20 Din, V.—VI. vrste 16 Din, VII.—IX. vrste 12 Din; galerija I. vrste 10 Din, II.—III. vrste 8 Din. — Ker je letošnja sezona, ki bo nudila obilo resničnega užitka, odvisna le od obiska gledališča, se je vodstvo odločilo razpisati abonma, da si tako zagigura stalne dohodke. Prepričani smo, da bo cenj. občinstvo pridno seglo po abonmaju ter s tem dokumentiralo potrebo po duševni hrani in dajalo dokaza o svojem kulturnem stremeljenju.

Jožef Šušterič. V nedeljo zvečer je na Teharjih preminul gospod Jožef Šušterič, posestnik in gostilničar. Umrl je na posledičnih dolgotrajnih zavratne bolezni, ki jo je prenašal z mučniško vdanostjo. Pokojni je bil kremenit katoliški mož, ki svojega prepričanja ni skrival pred nikomer. Naj prejme obilno plačilo za svoje trudniško trpljenje pri Njem, ki je Pravični in Dobri. Preostali blagi vdovi naše iskreno sočutjel

Ena najstarejših slik, ki predstavlja Maribor. Zavod za izdelovanje umetnih slik Otto Wöllner v Badnu pri Dunaju je ponudil mariborski mestni občini majhen bakrorez, ki predstavlja stari Maribor. Na podobi je videti stari most, sedaj Dravsko vojašnico (tedaj še samostan), stolno cerkev, par hiš in tudi sedanjo Strachillovo hišo ob Pristanu, ki stoji do polovice v Dravi. Po Dravi vozi en splav in ob levem bregu en čolnar. Jasnje je videti tudi cerkev sv. Jožefa. Bakrorez je posnet po kakem zelo starem oljnatem originalu, ki je bogzna kje. Občina je kupila podobico, ki stane le 50 Din, a bo zanimiva posebno za one, ki se bavijo z zgodovinskim raziskovanjem Maribora.

Ustanovitev pogrebnega društva za občino Pobrežje. Prihodnji četrtek se bo vršil na Pobrežju pri Mariboru ustanovni občni zbor pogrebnega društva za celo pobreško občino. Doslej je prijavljenih že nad 200 članov.

Vlom v kolodvorski jedilni kiosk. V noči od 25. na 26. septembra je neznan lopov vlomil v jedilni kiosk celjskega kolodvorskega restavraterja. Odnesel je nekaj steklenic likerja in nekaj čokolade. Skupna škoda znaša okrog 600 Din, torej vsekakor čedna. Vlomilec si je pomagjal s ponarejenim ključem, s katerim je vrata v kiosk tudi skrbno za seboj zaprl. Mislimo, da bi bil vlom nemogoč, če bi ostal kolodvor tudi čez noč vsaj delno razsvetljen. Ne razumemo, zakaj v avli kolodvora ne gori ponoči luč. Če hočeš v Celju pogledati v večerni uri vozni red, moraš nositi leščerbo s seboj.

Izgubljeno in najdeno. V zadnjem času je prešla policija sledeče najdene predmete: 1 žensko ročno torbico iz bele kovine z vsebino 3 Din, 1 žepnega roba, 1 glavnika in malega svinčnika. Poštene najditelje pa iščejo lastniki sledečih stvari: 1 tisočdinarskega bankovca, 1 srebrne zapesne ure z zapesnitko ter 1 aktovke s šolskimi knjigami in zvezki ter železniško legitimacijo na ime Viljem Lokošek.

Obešenega so našli včeraj zjutraj v Prešernovi ulici stanujočega Ivana Baumgartnerja, 30 let starega delavca. Kaj je nesrečneža gnalo v smrt, ni znano. Prepeljali so ga na mestno pokopališče.

Trbovlje

Trgatev. V Društvenem domu bo v nedeljo, 2. oktobra, popoldne ob 3. uri vinska trgatev. Grozdie je prvovrstno. Godba na lok. Oni, ki bodo uhajali v vinograd, se bodo kaznovali po zaslužnju. Zabava bo sigurno, kot so navadno vsa v Društvenem domu, neprisliljena in domača.

Obrtna nadaljevalna šola. Vpisovanje v to šolo za l. 1927/28. se bo vršilo v sredo, dne 28. septembra, ob 5. uri popoldne v šolski pisarni na Vodah. Vsak vajenec naj prinese s seboj zadnje šolsko spričevalo. Obrtniki so obvezani pošiljati svoje vaje v obrtno nadaljevalno šolo.

Rudarska nadaljevalna šola. S 1. oktobrom se začne pouk v rudarski nadaljevalni šoli. V I. letnik se sprejmejo vsi čitanja in pisanja večji delavci. V II. letnik vstopijo učenci, ki so obiskovali t ali pa I. letnik in delavci, ki na podlagi skušnje pokažejo dovolj znanja za II. letnik. Pouk je brezplačen, kakor tudi učila. Vstop se javi pri šolskem upravitelju g. R. Plavšaku v Trbovljah, in sicer od 27. septembra do 1. oktobra, dneвно od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—4. ure popoldne.

Sadjerejci. Posetniki sadjerejci, ki žele dobiti mlada sadna drevesa za jesensko saditev, naj se gotovo tekem par dni zglase v svrhu naročitve dreves pri tajniku Kmetijskega področja. Naročilo se bo samo proti predplačilu. — Dalje se opozarjajo kmetovalci na apneni dušik, to je umetni gnoj, ki je po njivah množičnoštevlnih posestnikov najbolj učinkovito gnojilo za vse zimske setve. Dobi se pri podružnici brez vseh transportnih stroškov.

Novo meso

Akademski prireditelj. Kakor čujemo, name. ravajo novomeški akademski prireditelji v soboto dne 8. oktobra t. l. v Narodnem domu v Novem mestu akademijo z izbranim programom pod pokroviteljstvom mestnega župana g. dr. Josipa Režeka in ob sodelovanju damskega komiteja. Prireditelj po pravici vzbuja pozornost in zanimanje. Podrobnji program nam zaenkrat še ni znan.

Tatvina. V noči na 19. sept. t. l. je bilo vlomljeno v zidnico Josipa Uemana v Vel. Cerovcu, občina Šmihel-Stopiče, ter pokradenih 40 litrov sliovovke, 4 prazni sodčki, 3 škarje za rezanje trt in en francos. Te tatvine je osumljen A. K. iz P., katerega je orožništvo postaje Vinja vas aretiralo in oddalo okrožno usodišču v Novem mestu.

Trpinčenje živali. Okrajno glavarstvo v Novem mestu razglašja: Opaža se, kako razni vozniki trpinčijo vpreženo živino ter da se prav nič ne brigajo za naredbo ministrstva za notranje zadeve od 15. febr. 1855, drž. zak. št. 31, ter naredbo deželnega predsednika vojvodine Kranjske št. 1813/pr. od 11. julija 1904. Opozarja se ponovno, da se ranjena, bolna, visoko sepava in onemogla živina ne sme vprezati. Vprežena žival, ki je padla, se mora takoj izpreči. Prepovedano je isto v vpreženem stanju siliti, da vstane ali jo zato pretepati. Kjer cesta pada, se mora voz zavreti. Vsako težmerno in surovo pretepanje vprežene živine, suvanje iste v glavo, trebuh, spolne dele ali noge brez razlike s kakim predmetom, je strogo prepovedano. Ravno tako je pretepanje živine s pestmi ali suvanje z nogami kaznjivo. Prepovedano je nakladati na vozove tovore, ki jih živina ne more zmagati. Kjer je to služaj, se pa mora vreti pripraga, ali pa se mora tovor toliko zmanjšati, da ga živina lahko spelje. Vozniki morajo skrbeti, da so komati vedno v dobrem stanju ter da tudi ostala uprega ne žuli živali. Orožništvu se naroča, da nadzoruje upoštevanje teh predpisov ter naznanj prekrščenja, da se zanesore upetaj proti krivcem kazensko postopanju. Županstva pa naj to naredbo večkrat razglasijo.

Olajšave trgovskega prometa s prašiči. Ker je ponehala svinjska kuga in rufečica v območju novomeškega okrajnega glavarstva, so se razveljavile naredbe, ki so omejevale trgovski promet s prašiči v območju tega glavarstva.

Čitija

Požar v sled strela na Ravnem Osredku pri Javorju. Po dvodnevni, v petek nenavadno hudi vročini je nastopila v petek zvečer huda ura. Ob pol 10. uri je močno tresčilo. Kmalu je rdečee nebo pokazalo, da je tresčilo v poslopje. Bilo je na Ravnem Osredku v fari Javorje. Zgorela je pri Fortunovih hiša, vse gospodarsko poslopje z vsem orodjem, vozovi in krmo. Komaj so rešili živino, ker je bilo naenkrat vse poslopje v plamenu. Ravno ti kraji so bili letos prizadeti po strahni točji, zato domačini in sosedje pogorelcu ne bodo mogli veliko pomagati. Ako ne bo gospodarju, ki ga je letos zadela že druga nesreča, prisla na pomoč vsa fara, ne bo mogel postaviti novega poslopja, ker je zavarovalnina malenkostna.

Hrastnik

Predstava. Preteklo nedeljo je uprizoril dramatični odsek Krekove mladine v Logerjevi dvorani igrati »Tri sestree«. Igralci so topot zelo srečno nastopili in odnesli veliko moralno zmago. Med odmorom je sviral društveni tamburaški zbor. Ker je svet bolj suh, je bila udeležba bolj slaba.

Pevski zbor začne po skoro enoletnem odmoru zopet z vajami. Mladina se vabi na pristop in sodelovanje.

Kino »Union« pri g. Al. Logerju bo za otvoritev igral prvovrstno filmsko dramo, ki je posneta iz francoske revolucije. Prva predstava bo najbrž v nedeljo, če bo mogoče, pa tudi lahko v soboto zvečer, kar se bo naznanilo cenj. občinstvu z letaki.

Vpis vajencev v obrtno nadaljevalno šolo se vrši v torek, 27. t. m., ob 6. uri zvečer, za deklke 28. t. m. ob istem času. Za fante se prične redni pouk v nedeljo, 2. oktobra, ob 8. uri zjutraj v deški šoli.

Tržič

Naš društveni kino nekaterim ne da spati. Alarmirali so okrajno glavarstvo, orožništvo in finančno kontrolo, češ da je začelo naše društvo brez koncesije izvajati obrt in da jemljemo vstopnino brez taks. Oblastem smo zadevo pojasnili, in mirna Bosna! Če pa gotovim krogom ni prav, da imamo kino in kulturne namene, bomo pa dobili koncesijo in se bode potem redno vsilje kinopredstave.

Potem ne bo potrebe in ne povoda za kako naznanjanje oblastem. Seveda. Če bo to nekakom koristilo, se pa drugo vprašanje! — Opozarjamo še na to, da se ni zdravo bosti z našim društvom, v katerem je vpisanih okrog 400 članov. Če nas kdo izliva, naj se potem ne pritožuje, da se mu godi krivica, ki izvajamo posledice.

Slovenska krajina

Griza prenehala. V gornjem Prekmurju, zlasti v okolici Sv. Jurija je nad en mesec razsajala griza. Bilo je tudi več smrtnih slučajev. Griza je sedaj prenehala in so razne prepovedi, ki so z grizo v zvezi, ukinjene.

Priprave za graditev nove ceste. Ni znano, ali se začne graditi nova cesta Turnišče-Radmožanci že to leto. Navoz gramoza je že izlicitriran in ako licitacija oblastni odbor potrdi, se začne že to jesen voziti.

Zrebanje loterije »Martinišček« je pred vrati, zato hitite z nakupom srečk. Dobijo se pri ravnanju teljstvu v M. Soboli po 5 Din.

Dopisi

Sv. Jurij ob juž. žel. V nedeljo, dne 2. oktobra, se vrši občni zbor Prosvetnega društva ter ob tej priliki praznuje 25letnico. Na spredu je igra »Mlada Breda«. Mogoče pride tudi dr. Korošec. Začetek ob 4. uri popoldne v dvorani Katol. doma. Prijazno vabimo tudi vse gg. duhovnike, pa tudi druge, ki so se trudili z našimi društvi tekom 25 let. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Izjava.

Z ozirom na izvajanja dr. Tume v slučaju gospoda Peska, kjer se g. Cirilu Golmaja je rju očita, da je bil takoj isti večer v uredništvu Slovenca in isto informiral o stanju Ljubljanske posojilnice in da je uredništvu informiral o aretaciji gospoda Peska, izjavlja uredništvo, da se ne bo delala g. Cirilu Golmajerju krivica, sledeče:

Gospod Ciril Golmajer ni bil z omenjeno notico v nobeni zvezi. Pač pa je prišel, menda naslednji večer v uredništvo in posredoval, da ne bi o slučaju pisali dalje, da se ne bo sumilo njega kot avtorja.

Ugotavljamo gornje, da se g. Cirilu Golmajerju ne bo delala krivica in se ga sumničilo.

Ljubljana, dne 26. septembra 1927.

Uredništvo »Slovenca«.

Anketa o komercializaciji železnic.

V nedeljo ob 8. uri dopoldne se je vršila v Mestnem domu na iniciativo socialističnih železničarskih organizacij konferenca (ozir. anketa) o perečem vprašanju komercializacije železnic. Ker bo javnost mogoče zanimalo, kako stališče zavzemajo železničarji v tem vprašanju, objavljamo rezultate te konference.

Konferenco je otvoril kot zastopnik URSS v Belgradu g. Jernejčič. Kot opozovalec se je konference udeležil zastopnik zbornice TOI dr. Pless, ki je pozdravil konferenco. Nato je podal obširen referat tajnik organizacije g. Stanko, kakar je govoril še zagrebški delegat Pongračič. Delavska zbornica je bila zastopana po g. Tokanu. Prečitana je bila tudi izjava Delavske zbornice v tem vprašanju. Ta izjava bo objavljena tudi v časopisu. V glavnem so se vsi govorniki izrekli za to, da se na železnica uvede sistem komercializacije mesto dosedanjega birokratičnega sistema; so pa proti temu, da bi železnice prešle v privatne roke, temveč zahtevajo, naj ostanejo še nadalje državna last in pod državno upravo.

Soglasno je bila nato sprejeta sledeča resolucija:

Vse na konferenci zastopane organizacije, po obširno in temeljito pretresenem predmetu, pozdravljajo korak, da se dosedanj biokratski, neekonomski in škodljiv sistem uprave nad železnicami spremeni v komercialno-trgovski.

Pod komercializacijo konferenca razumeva: da imajo delati železnice mesto na račun države na lastni račun; delati za lastni račun je, da točno in o pravem času podajajo obračune svojih dohodkov in izgub, odnosno obračune svojega splošnega poslovanja. S tem v zvezi je, da se železnice in njihovo poslovanje izvzame iz tega državnega računovodstva, sedanjega sistema bužetiranja in da za ožje poslovanje železnic veljajo prvenstveno one odredbe, ki jih kot koristne odredi uprava komercializiranih železnic.

Konferenca smatra za potrebno naglašati, da bo s spremembo upravnega sistema v komercialno-trgovski mogoče doseči boljše rezultate samo tedaj, ako bodo v upravo nad železnicami pripuščeni tudi zastopniki delavstva in delavskih gospodarskih organizacij. Tudi zastopstvo železniškega oboja je istotako od eminentne važnosti za uspeh podjetja.

V upravi komercializiranih železnic naj bodo zastopani: zastopniki parlamenta, zastopniki vlade, zastopniki delavskih, strokovnih in gospodarskih organizacij in zastopniki poljedelskih in delavske konzumnih in produktivnih združenj. Vsi ti zastopniki morajo priti v upravo samo po svobodno izvršeni izvolitvi v tistih institucijah, ki jih pošiljajo.

Pod tako sestavljeno upravo komercializiranih železnic se naj stavi vse železnice in katere. Gradbe novih prog se naj vrše samo tiste, katere odobri tudi uprava komercializiranih železnic.

Z uredbo komercializacije železnic se mora ozirati tudi na to, da ne bodo z novo nastalo upravno in pravno situacijo oškodovani interesi in pridobitve železničarskih uslužbencev in delavcev, nego da se z isto uredbo zagantirata: eksistenčni minimum, osemurni delavnik, stalnost v službi, priznanje organizacije, delavskih zaupnikov in intervencij, personalna komisija, zavarovanje v slučaju bolezni, nesreče, starostno zavarovanje, na onemoglost in smrt, letne odmore, penzije po 25. odnosno 30. letih službe, pravico stavke itd.

Konferenca istočasno izreka svoj najodločnejši odpor, da se državne železnice kedakoli in bodisi v kakršnikoli obliki odvzamejo od države in oddajajo v privatno eksploatacijo. Tak poskus, pa bodisi od katerokoli strani, smatra za škodljiv za interes splošnega narodnega gospodarstva in za vse siromašne društvene sloje ter bo dolžnost vsega delavskega razreda, če bi prišlo do takšnih poskušelj, da se jim upre.

Konferenca oboja, da se o priliki pretresa uredbe o komercializaciji hoče iti preko železničarskih in delavskih strokovnih in gospodarskih organizacij ter zahteva, da se tudi zastopnike teh organizacij pravočasno pozove.

Konferenca in bila nato zaključena ob 12. uri.

Strah pred zastrupljenjem z gobami.

Zadnje čase sta se pripetila v ljubljanski okolici dva žalostna slučaja zastrupljenja z gobami, kar je občinstvo tako splašalo, da se sliši celo med razumniki: »V bodoče sploh ne jem nobene gobe razen jurčka« (užitni goban, globanja, organj) in lisičke! — Bojazen je umljiva, toda neopravičljiva za razumnika, ki nu je na razpolago knjiga z natančnimi opisi in naravnimi slikami vseh strupenih in glavnih vrst užitnih gob.

Mnogo več ljudi se zastrupi vsako leto s pokvarjenimi klobasami, konzervami, ribami in mesom sploh, kakor z gobami. Ali se naj zaradi tega zakolnemo, da ne bomo nikdar več uživali mesnih jedi! Vrhutega navadno ne moremo vnaprej dognati, ali so klobase, ribe, konzerve škodljive zdravju, dočim lahko strupene gobe vendar spoznamo in zanesljivo razločimo.

Zastrupimo pa se lahko tudi z dobrimi gobami, ako smo neprevidni. Vsaka goba, tudi jurček (globanja) in lisička lahko postane škodljiva zdravju, ako je prestara. Stare, gnjile in razpadajoče gobe so vse lahko škodljive — seve vsak želodec ni enako občutljiv. Škodljive pa so tudi lahko navidez zdrave in jedre užitne gobe, ako so že predolgo trgane. Vsaka dobra goba se mora za svežo jed pripraviti najpozneje 48 ur potem, ko je bila utršana, ker tretji dan so lahko že škodljive. Take gobe so kvečjemu še porabne za sušenje. Tudi postana in pogreta jed iz najboljših gob lahko škoduje.

V naših krajih raste le kakih pet vrst strupenih gob, dočim je dobrih kakih 50 vrst, približno toliko srednjedobrih, kakih 100 vrst pa je manjvrednih in neužitnih. Vsakdo si torej lahko zapomni teh pet vrst strupenih gob, potem pa se mu ni treba bati zastrupljenja. Ako vsled nepoznanja naleti med dobrimi, srednjedobrimi in manjvrednimi na katero neužitno gobo, si bo kvečjemu pokvaril gobjo jed, posledic za zdravje pa ne bo. Pogosto se zgodi, da dobimo med užitnimi go-

»Naše gobe«. Sestavil Ante Beg, slike izvršil ravnatelj B. Humek, 75 barvnih tabel. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena v platno vezani knjigi 50 Din.

bami (jurčki) žolčasti goban, ki je silno grenak, zato pokvarimo vso jed. Toda kdor si ogleda obe gobi v slikah, si bo takoj zapomnil razliko. Istotako imajo neužitne sovrtnice, rjava ježevka (žolčasta ježevka), delikatna sirovka (strupena, v resnici le neužitna sirovka), storovka ali mraznica (žveploglavka).

Najnevarnejša strupenjača Evrope je strupeni kukmak (šampinjon) ali krompirjevka. Ta goba je zahtevala v zadnjih letih nad 90 odstotkov vseh zastrupljenj, zato si jo je treba posebno dobro zapomniti (glej slike št. 21. in 21 a). Razen zelenkastih in rumenkastih se dobe tudi popolnoma bele. Navadno so po vrhu klobuka posejane s krpicami (kakor navadna mušnica), toda včasih se dobe tudi popolnoma gladke. Najznačilnejši za to strupenjačo je liki hruška debeli kocen pri tleh v kožnati lupini. Druga strupenjača je vrazji goban v treh varijacijah (glej slike št. 3, 3 a, 3 b, 4). Na površni pogled je vrh klobuka podoben jurčku, toda po kocenu in pod klobukom je rdeča. Tretja strupena goba je mušnica, ki jo pri nas pozna vsak otrok, četrta je bljuvna golobica (glej sliko št. 27). Golobica je pri nas nad 20 vrst. Vse modre, modrikaste, zelene in zelenkaste so dobre. Peta strupena goba je strupena prašnica ali kronica (glej sliko št. 78), ki je znotraj vedno črna in zoprnega duha. Vse prašnice (jajčaste gobe), ki so prerezane bele, so užitne.

Zanesljivega znamenja za strupene gobe sploh ni. Treba jih je zapomniti po slikah in opisih. Napačno in popolnoma zastarelo je navelo, da so strupene vse gobe, ki prerezane ali pretrgane počrnijo ali pomodrijo, ki izločujejo sok (mleko), ki med kuhanjem ali prženjem počrnijo srebrno žlico ali čebulo. Najhujša strupenjača (prej opisani strupeni kukmak) nima nobenega teh lastnosti, tudi duh in okus nista neprijetna. Prav okusni gobani (turek ali kozak, brezovka, kostanjevka, noroglavka) počrnijo, ozir. pomodrijo. Tudi med mlečnicami imamo prav delikatne gobe (užitna sirovka, hruševka ali pečurka).

Previdnost je povsod potrebna, tudi pri gobah. Toda splošna bojazen bi odpadla, ako bi se proučevanju gob posvečalo več pozornosti, za kar nam služi imenovana knjiga.

Teško opravilo.

Nikomur ne škoduje, kdor se loti kopanja ali drugega težjega dela na polju ali v vrtu, četudi cel dan dela. Predpogoj je seveda, da je zdrav. Ravno tako nikomur ne škoduje, ako cel dan žaga drva, da, nekateri zdravniki celo svetujejo ljudem, ki mnogo sedijo, da se lotijo drvarskega opravila. Gotovo pa bo izredno utrujen oni, ki bo moral n. pr. cel dan pobirati drobno sadje in malokdo bo tak posej vršil cel dan. Obiranje malin je na videz lahko, vendar pa težko opravilo, kajti tu je potrebna posebna pažnja, da se sadež ne zmečka. Statistika, ki se loti že prav vsake stvari, je dognala, da več kot 24 malin nihče ne obere v minuti. Po preleku par ur gre delo že počasneje od rok, in preden je dan pri kraju, je obiralec že čemern, utrujen in ne ljubi se mu ničesar več.

Mnogo je takih opravil, ki so mehanično vzeto lahka, kakor n. pr. služba v telefonski centrali. Zdravniki, ki preiskujejo telefonistke, pa vedo povedati, da so po večini vse živčno bolne in treba jim je pogostega počitka, ako hočejo svojo težavno službo vestno vsrčiti. Ravno tako je z telegrafisti. Njih opravilo se mora vsrčiti hitro in pri tem se jim rado pripeti, da preskočijo to ali ono, kadar oddajajo brzjave, posebno kadar je velik naval. Mnogo jih je, ki dobijo tako zvanj telegrafični krč ter ob takem napadu ne morejo ločiti pik od črt. Simptom se pokaže tako, da otrpnejo mišice leve roke in ramena, da, celo gorj do obraza.

Tudi brivca prime včasih krč. Edina pomoč temu je, da se par mesecev temu poslu odtegne.

Urarjev posel je posebno težak, ker zahteva skrajne natančnosti. Pri tem silno trpe oči in pa živci. Tudi urar si mora pogosto privoščiti odmor.

Šofer avtobusa celi dan sedi na svojem mestu, se vozi po mestu od kraja do kraja, ter vsak trenutek vidi nekaj novega. Dokazano pa je, da vsak londonski omnibus-vozač v

»Za božjo voljo, pravkar telefonirajo, da je neki avtomobil povozil in razkosal mater na dva dela.«

»To je strašno, če pomislim, da bom mesto eno imel dve tačici.«

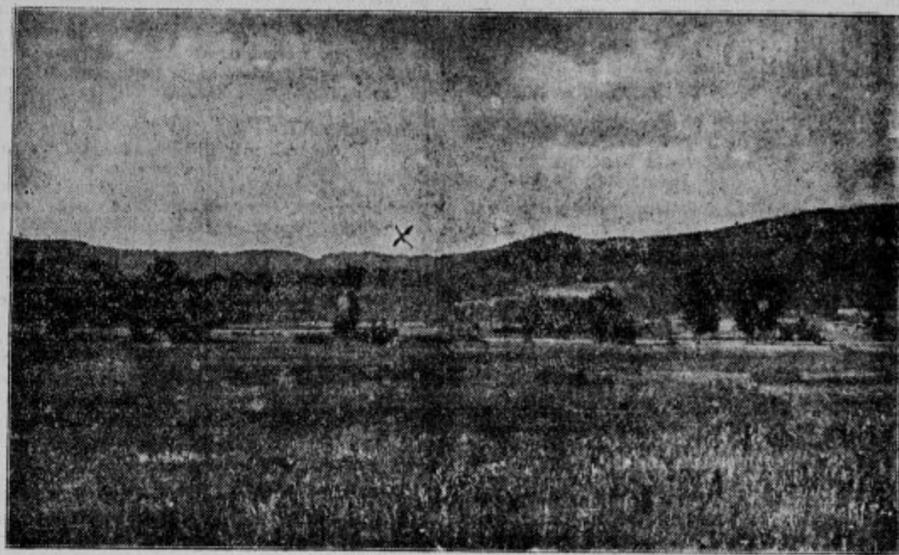
sedmih letih službe oboli na živcih. Pa tudi v drugih mestih je težavno biti vozač avtobusa. Tako n. pr. v pomorskem mestu Plymouth, kjer je promet ogromen, a ulice in ceste pa skoro vsevprek ozke. Ker ima na Angleškem skoro vsak delavec, posebno pa pristaniški, kolo, si je lahko misliti, kakšen promet je ob gotovih urah na takih ozkih ulicah. In vsak šofer bo vedel povedati, da so kolesarji zanj največja nevarnost ter da mora na te najbolj paziti. Pravijo, da ko tak šofer pride zvečer domov, se mu zdi, da še vedno sedi na svojem prostoru na avtobusu. Tako silno gre to na živce. Tudi sprevodniki nimajo lahkega opravila. Ti namreč celi dan stoje na nogah in po letih dobijo krčne žile in vsled tega mora marsikateri predčasno zapustiti službo.

Kdor je že kdaj videl strojnega stavca pri delu, si predstavlja, kako je to prijetna služba. Sedi lepo na stolu in tipka. V resnici je pa to zelo naporna služba. Poleg stavljenja mora

vedno paziti na stroj, ako v redu funkcionira, sluh mora imeti silno čuječ, da takoj stroj ustavi, ako le malo drugače zahrešči kot bi sicer moralo. V nasprotnem slučaju lahko prejme cel curek razbeljenega svinca na glavo. Zdravniki so konstatirali, da je pri strojnih stavcih zelo velik odstotek živčnih motenj.

Varilci, kateri varijo z električnimi aparati, morajo nositi očala, sicer bi oslepeli. Toda žarki vplivajo tudi na život in oni, ki imajo samo ta opravke, morajo nositi na sebi usnjene suknjiče, ki so nalašč prirejani, da žarke odbijajo.

Prilepljanje etiket se zdi, da je lahek posel. Dasi imajo naprave, katere mehaničnim potom etikete napravijo vlažne, gre to baje prepočasno od rok in dekleta, ki vrše ta posel, raje obližujejo z jezikom, ker je hitreje. Taka dekleta imajo popolnoma gladke jezike ter dostikrat nimajo teka in včasih celo obolijo. Vsak poklic ima svoje težave.

Ponova vas pri Grosupljem. Na kraju, ki je označen s križcem (X) je znana nanovoodkrita jama župana Permeta.

Moda

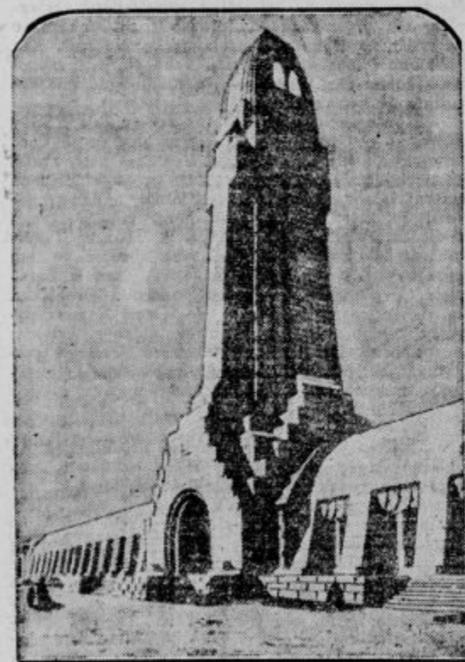
Danes prinašamo sliko elegantne in praktične obleke, ki se lahko po potrebi spremeni. Kot material se lahko uporabi crep satin ali crep de chine. Bolero — telo je ravnotako kakor rokavi okrašeno z gubami. Nagubani spodnji del telesa se veže z jopičem, ki je ravnotako naguban. Lahka črta iz enakega blaga predstavlja pas. Obleka je spredaj odprta in se lahko uporablja različna spodnja obleka. Kombine, kateri je spredaj okrašen s srebrnimi ali zlatimi čipkami, napravi zelo eleganten vtis. Lahko se uporablja tudi rožnata crep de chine spodnja obleka ali belj crep georgette s črnimi robovi.

Dalje prinašamo: 1. Dekliško obleko iz plavega velourja, okrašena z robom iste barve. 2. Otroška obleka iz citronskormene kase, vezane z rdečo in plavo volno. Ovrtnik in manšete so obložene s kožo ruske vidre. — 3. Obleka iz peščenobarvnega jerseyja, spredaj nabrana, ovrtnik je iz plavega usnja. — 4. Obleka iz plavega jerseyja, nabrana, lišp je rdeč. Obleka se lahko izgotovi tudi iz rdečega blaga s plavim lišpom.

KUPUJTE SREČKE II. STADIONSKE LOTERIJE

Glavni dobitnik vila »Stadion«, Din 160.000.—

Vojnim žrtvam,

ki so jih doprinesle v svetovni vojni prstovoljske legije Zedinjenih držav Severne Amerike. Ta ogromni spomenik, pod katerim leže kosti ameriških vojakov, se je postavil v Douamontu v Franciji in so ga pred dnevi slovesno blagoslovili v navzočnosti odposlanstva ameriških legij.

Izidora Duncan,

znana plesalka, ki je postala 14. septembra žrtev tragične nesreče v Nizzu.

za one, ki se sami ne bavijo s tem športom. Bilo bi zato uместnejše, da bi se bil program obeh dni zamenjal. Dirke vozačev spremlja občinstvo vedno z največjim zanimanjem, več še vrhunske borbe med posameznimi vozači, ki se love in prehitujejo in tik pred ciljem se še odigravajo momenti napete borbe, kdo bo prvi prevozil skozi cilj. Nedeljski program je imel predvsem točke, ki so pokazale izuzajenost jahačev in dresuro konj, česar pa širše občinstvo ni spremljalo s tolikim zanimanjem in poleg tega izvajanje ni bilo od vseh strani dobro vidno, ker se je vršilo v bližini glavne tribune.

Kot prva točka se je izvršila velika slovenska dirka. Za zmagovalce so bile razpisane štiri nagrade po Din 2000.—, 1200.—, 800.— in 400. Dirka je obsegala dva heata. Prva je prevozila progo 8-letna kobila Bessie, g. Weitzla v 1.38.7 in 1.37.5 (1740 m). Drugo mesto je dosegla 4-letna kobila Dolly iz kolararne Turniš v času 1.32.2 in 1.35.2 (1780 m), tretje 3-letna kobila Originell, last Fr. Skoberneta v času 1.41.7 in 1.41 (1800 m), četrto 6-letna kobila Bogdaj, last Iv. Koranž v času 1.34.2 in 1.35.2 (1780 m).

Za tem je sledila preizkušnja dresure jahaških konj. Na malem prostoru so izvajali jahači in jahačice različne točke jahanja v kasu, galopu in skoku brez zapreke. Po drugem heatu slovenske dirke je izvajal g. podpolkovnik W. Seunig z znano izvežbovostjo olimpijski program za šolsko jahanje. To točko so spremljali z zanimanjem predvsem jahači. G. Seunig je jahač mednarodnega slovesa in si je priboril že več prvih nagrad pri mednarodnih tekmovanjih. Gotovo bo tudi letos z uspehom zastopal naš konjski šport na olimpijadi. Dirko je zaključila tolažilna handicap dirka, kjer je dosegel prvo nagrado žrebec Gjurko, last g. A. Pavlina v času 1.35, drugo Poca, last M. Vajliča v času 1.50, tretjo konj Nandi, last Jul. Novaka v času 1.50.4.

Na dirko so prispeli udeleženci tudi iz Maribora in ljubljanske okolice, kjer je v Sloveniji konjski šport še najbolj razvit. Škoda je, da se publikai ni nudilo zanimivejšega programa, kar bi bilo vsakakor v interesu takih prireditelj v bodoče. Tudi vsa organizacija prireditelj ni bila najboljša. Dirkam je prisostvoval kot zastopnik kralja div. general Kalafatović, vel. župan Vodopivec, vladni komisar dr. Mencinger ter zastopniki številnih vojaških in civilnih oblasti.

HITZL PRIBORIL KUPO »MARBURGER ZEITUNG«.

Včeraj dopoldne se je odigrala med prvakom Slovenije g. Leyrerjem in njegovim najostrejšim nasprotnikom g. Hitzlom zaključna runda za kup »Marburger Zeitung«. V zanimivem in trdem boju je Hitzl nadvladal Leyrerja in si prisvojil prehodno darilo »Marburger Zeitung«. Izid srečanja 7:5, 7:5, 0:6, 10:8, ki je zahtevalo dveurno ostro borbo, priča o približno enakih močeh nasprotnikov. Zmago pa je pripisati vztrajnosti mlajšega konkurenta.

»HIROPLANSKA TEKMA V BENETKAH«.

V nedeljo se je imela v Benetkah vršiti mednarodna tekma hidroplanov za Schneiderjev pokal. Dirkalna proga je bila na Lidu in ima obliko trikotnika. Proga je dolga 50 km in jo je moral vsak akomvalec preleteti trikrat. Amerikanci se tekme niso udeležili, tako da so tekmovali samo 3 angleški in 3 italijanski hidroplani. Angleški hidroplani so prispeli v Benetke na posebni ladji »Eagle«. Ze pri treningu so bili doseženi lepi rezultati. Doseženi hitrostni rekord je francoski: Bonnet 448 km za uro, svetovni rekord za hidroplane je pa 417 km za uro: major de Bernardi. O sami tekmi smo došli sledede brzojavno poročilo. Nedeljska tekma je bila preložena na ponedeljek. Gledalcev je bilo v sredo 100.000, v ponedeljek pa 50.000. Startali so 3 Angleži in 3 Italijani, na cilj pa sta dospela samo 2 Angleža. Schneiderjev pokal je dobil Anglež Lt. S. N. Webster, ki je dosegel na avionu Supermarina 35 z motorjem Napier na uro brzino 476 km.

TUNNEY OSTANE SVETOVNI BOKSERSKI PRVAK.

V kratki notici je »Slovenec« to že omenil. Končan je boj; bil je, kakor beremo, gotovo najhujši v zgodovini boksa. Tragičen je bil izid za Dempseyja. V sedmi rundi je z močnim udarcem vrgel Tunneya na tla; 14 sekund je ležal na tleh, 10 sekund pa zadostuje za k. o. A Dempsey je stal 5 sekund nad Tuñneyem, biti bi bil pa moral v nevtralnem kotu. In ko je bil tam, je ležal T. še 9 sekund na tleh; to je bilo premalo, boj se je nadaljeval, Dempsey je divje napadel, pa ni več zmogel. Zmago so pripisali Tunneyu, po točkah; sedem rund so pripisali njemu, 2 Dempseyju, 1 je bila neodločena.

Dempsey je prišel prvi na oder; velikansko ploskanje, ki se ponavlja, ko nastopi Tunney. 100 tisoč mož je bilo v začetku gledalcev, pa so prihajali še kar novi, nazadnje jih je bilo gotovo 160 tisoč od 170 tisoč. Vse razsvetljeno, boj se je vršil ob osmih zvečer. Avtomobili, aeroplani, žarometi, fotografji, vpije; misli bi, da je vse zmorelo. Alkohol je tudi prišel do svojih pravic, prohibicijski agenti niso bili tako natančni kot sicer. Stave, glaseče se prej 7:5 za Tunneya, so bile slednje 6:5 za Dempseyja. Veliko je vplivala Tunneyeva nervoznost, dočim je bil D. prav vesel in dobre volje.

Čez štiri ure po prihodu obeh tekmecev so bile formalnosti končane, in začelo se je. V prvi in v drugi rundi D. napada, T. se pa izorno brani, prav tako v tretji. Četrta runda pravi, da uporablja D. stare svoje taktike in da hoke doseže odločitev s močnimi udarci na telo nasprotnika; T. pokaže večjo mnogostranost in si nabira točko za točko. D. ima rad tesni boj telo ob telesu, T. mu je tudi v tem kotu. Peta runda je Tunneyeva, česta Dempseyeva. Pride sedma runda, dramatični višek boja: Zapisali smo, kako je zgrabil D. pel dragocenihi sekund in s tem ves boj. V osmi rundi D. napada in podi nasprotnika med vrvmi sem in tja, a T. se izobno krije in preide slednje popolnoma nepričakovano iz defenzive v ofenzivo. Udari Dempseyja, ta pade na tla; namesto da bi ležal par sekund in se malo odpočil, se pa takoj dvigne in izvna napade. T. je vedno boljši, D. krvavijo oči. V deveti rundi se zateka krvaveči D. k boju iz bližine, a ne more dosti več, ves je »groggy«, kakor se glasi bokserski izraz. Deseta runda je boj obupa, oba nasprotnika hočeta doseči zmago z k. o.; oba sta tako zmago napovedovala, nobeden je ni izvojeval. Udarci Dempseyja postajajo vedno slabši, in semintja se opteka, ko naznani gong konec boja.

Zopet je zmagal bokser nad borivcem, znatstvena bokserska metoda nad divjo napadalnostjo. Dempsey je imel zase dva činitelja, ogromno energijo in nadčloveško odpornost proti udarcem, drugo je bilo na strani Tunneya. Dempsey je bil dosti boljši kot lani, vendar ne še dosti dober za Tunneya.

Po boju je dejal Tunney: »Moj tekmeč je totil tipični Dempseyev boj. Izobno sv se zabavala, in mislim, da se je občinstvo tudi.« Dempsey je dejal o svojem porazu: »To spada k našemu rokodelstvu.«

Skupni dohodi so dali 2.800.000 dolarjev. T. je bil od te vsote 1 milijon, D. 450.000 dolarjev, ameriška davčna blagajna 250.000, blagajna države

Illinois, kjer se je boj vršil (Chicago), 285.000 dolarjev. Ostalo je pospravil Tex Rickard, plačavši še režijske stroške.

Tunney je Irec, katolik, rojen v Newyorku. Po lanski zmagi v Filadelfiji so ga zole častili; mesto Newyork ga je imenovalo za častnega meščana, ameriška mornarica za častnika; pa še druguč se ga odlikovali. Veliki pisatelj Bernard Shaw je njegov dober prijatelj; oba sta Irec.

Podamo še kratek pregled doseženih uspehov obeh bokserskih prvakov:

Dempsey se je boril doslej v 80 javnih bojih; z k. o. je zmagal 48 krat; T. je od 62 bojev dobil 30 k. o. zmag; D. boksa 19 let in se je boril javno v 268 rundah, T. 9 let in 456 rund. Dempsey je star 32 let, T. 25 let; ob začetku boja je tehtal 89 kg, T. 85 kg.

NEKAJ NOGOMETNIH TEKEM.

Slovan-Hermes 3:2, Primorje-Jadran 4:0, Jugoslavija-Ogrska 5:11, Hašk-BSK 3:3, Ogrska-Avstrija 5:3, Dunaj-Budimpešta 2:2.

* * *

SK Jadran. Danes ob 20. uri seja v Narodni kavarni. Jutri od 16. ure dalje trening na igrišču. — Tajnik.

SK Maribor—Viktorija (Zagreb) 3:3 (2:1). V nedeljo je gostovala v Mariboru zagrebška Viktorija. Z ozirom na njene zadnje rezultate, dosežene v Zagrebu, je bilo pričakovati, da bo tekma nudila dober sport. Toda nedeljska tekma je v tem oziru razočarala. Igra je bila zelo medla, mestoma naravnost šablonska. Maribor je igral vzdržljivo, brez vsake zveze. Kombinacije ni bilo videti. Napad je igral le s posamezniki. Tudi krilska vrsta je bila izpod svoje forme in se uveljavljala le defenzivno. Ugajal je edino Košenina. Obramba je imela mnogo posla in le z veliko težavo branila nasprotnikove napade. Tudi Zagrebčani niso nudili mnogo. Dober je bil srednji krilec. Napad igra kombinatorno dobro, pred golom pa odpove. Tako je v nedeljo zamudil več lepih šans in Maribor se ima zahvaliti samo sreči, da ni bil občno poražen. Potek igre: Maribor ima početek. Odprta igra z menjajočimi se napadi Srednji krilec Maribora dvakrat faulira v sredi. Prosti strel izrazi V. in da prvi gol. 0:1. Maribor ripostira, desno krilo centrira, leva zveza z glavno izenači 1:1. To je bil edini lepi gol dneva. Odprta, počasna igra. Foul za Maribor. Prednji napadalec solira, golman zapusti svetilke, desna zveza Maribora zabije iz offside goal, ki ga sodnik ne prizna. Zagrebčani napadajo, toda vsi napadi se navadno končajo v autu. Levo krilo Maribora centrira daleč nazaj, zveza ujame žogo in strelja iz 26 metrov na goal. Vrtar se strela ni nadejal in spusti lahko žogo. 2:1. Polčas. Ista igra. Center Maribora zviša na 3:1. Zagreb ripostira in doseže po lepi kombinaciji 2. goal. Center Maribora solira, žoga se odbije od branilca in vrtarja v prečko nazaj na polje. Leva zveza starta in točče na prazni goal. Sodnik neupravičeno prisodi offside. Maribor se pregrupira — brez uspeha. V. stalno napada, pa ima smolo. Proti koncu se posreči izenačiti. Sodil je g. Nemeč. Obisk srednji.

Liubljana v jeseni.

HIGIENSKA IN GLEDALIŠKA RAZSTAVA OŠTANETA SE ODPRTI.

Kakor je bilo pričakovati, je obisk na jesenski pokrajinski razstavi v nedeljo dosegel rekordno število. Razstavo, kateri je bilo ta dan pridružena še razstava konj, je posejilo nad 15.000 ljudi. Dopoldne je bila prava gneča na razstavem prostoru, obiskovalci z dežele pa so se predvsem zanimali za konjerejsko razstavo, ki je letos po kvaliteti gotovo prekašala lansko. Tudi včeraj, ki je bil zadnji dan razstave, je prišlo še mnogo obiskovalcev z oddaljenejših krajev. Vreme je bilo letos v primeri z drugimi leti res ugodno in bo gotovo tudi pripomoglo k lepšemu uspehu te prireditve, ki se od leta do leta lepo izpopolnjuje in postaja važen faktor za naše narodno gospodarsko življenje. Letošnja razstava je s svojim vrtnarskim, sadjarskim in kmetijsko-strojinim oddelkom dosegla popoln uspeh. Posebno za naše sadje je bilo mnogo interesentov tudi iz tujine.

Vsled velikega zanimanja in številnega posečanja je uprava velesajma sklenila, da se podaljšata gledališka in higienska razstava do ponedeljka 3. oktobra. Vse, ki se interesirajo za ti dobro uspešni razstavi, opozarjamo na ta sklep uprave. Razstava bo odprta vsak dan od 10. do 12. in od 1. do 6. ure zvečer. Vstopnina v gledališko razstavo znaša 2 Din. Prosvetna društva, šole in druge korporacije, ki prijavijo upravi velesajma svoj obisk, dobe znižano vstopnino po 1 Din za osebo. Začasni dohod na razstavi je preko sejmische skozi glavni vhod na Gosposvetski cesti.

Drugi oddelki razstave pa so bili včeraj zaključeni. Po dosedanjih izkušnjah bo drugo leto razstava gotovo še pomnožena z novimi oddelki našega gospodarskega in pridobitnega življenja. Škoda bi bilo, če bi se kak del razstave organiziral drugo leto v zmanjšanem obsegu. Z nadaljno podporo naših kmetijskih strokovnjakov, ki so dosedaj vestno pokazali veliko smisla pa tudi požrtvovalnosti in truda, bo mogla uprava to našo, za razvoj slovenskega narodnega gospodarstva važno institucijo, od leta do leta smoterno izpopolnjevati. Poleg upravnemu odboru gre za lep razvoj dosedanjih razstav zaslugu tudi našim kmetijskim strokovnjakom, ki so z dovoljnimi intereso ves čas pomagali k uspehu.

Na konjsko razstavo je bilo prignanih letos veliko dobrega materiala iz vseh krajev Slovenije. Konje sta ocenjevali dve komisiji obenem s precejšnjo strogostjo. Najlepsi konji so bili odlikovani z zlatimi, srebrnimi in bronzastimi kolajnami. Končna ocena komisij zaenkrat še ni bila objavljena. Večina razstavljalcev je prejela tudi denarne nagrade. Z največjim zneskom po 300 Din so bili odlikovani: Ilirija (J. Lenarčič, Verd), Luca 2 (Lenarčič, Verd), Draga (F. Zemljčič, Ljutomer), Ferdo (M. Filipič, Stara nova vas, Ljutomer), Kora (F. Torič, Frankovci-Ormož), Linda (F. Torič, Frankovci-Ormož); po 250 Din: Cila (F. Moli, Voglje), Gidra (F. Kovarčič, Cven-Ljutomer), Bistra 14 (J. Lenarčič, Verd), Napolitano-Allah 6 (J. Lenarčič, Verd), Dragolina (A. Jurša, Gpr. Radgona), Visla (E. Skerget, Središče), Cila (F. Babič, Loperskič-Ormož). Nagrade po 200 Din je prejelo 9 lastnikov, po 150 Din 13, po 120 l. po 100 25 lastnikov.

Dež, ki je ves čas še zadosti prizanašal razstavi, je v nedeljo zvečer premočil življenje v Malem Pratu. Bil je zvečer prav skozi in skozi poln, prve kaplje, katerim je pozneje sledila velika ploha, pa so prepodile velik del obiskovalcev v mesto. Tako je dež preprečil veselo rajanje, pa tudi prav sejski hrup in dirinčaji, ki bi bil vladal ta predzadnji večer na velesajmu.

Poizvedovanja

Našla se je ženska ročna torbica. Dobi se Mala šolskarska ulica št. 7. Gospod duhovnik, ki je dne 18. sept. v vlakcu pomotoma vzel napačni zavitek, dobi svojega na Rešjevi cesti 26 (ne 20) v prtiličju.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iskanje

PLETILJA

s svojim strojem, večša vseh del, bi sprejela delo na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7569.

FANT priden in pošten — išče službe hišnika, sluga, tekača ali kaj podobnega.

Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Vesten« 7577

800 Din

nagrade dam onemu, ki mi preskrbi dobro, stalno službo. Naslov v upravi pod št. 7572.

Skladiščnik

trg. izobražen, vajen vsakega dela, išče službe takoj. Ponudbe pod šifro »Skladiščnik 39« upravi.

POŠTEN MOŽ

trezen in zanesljiv, išče službe hišnika, voznika, hlapca pri posestvih ali pa za druge slične posle. Ivan MLAKAR, Drnovo, p. Leskovec. 7564

Trgovski pomočnik

mlad, z dobrimi spričevali ter z znanjem srbohrvatskega, slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti službo. — Cenj. ponudbe prosil na upravo pod šifro: »Agilen« 7550

VAJENEC

za krojaško obrt išče učnega mesta, Iv. Mlakar Drnovo 31, p. Leskovec.

Proste službe

VINIČAR

s 5 delavci se sprejme pri FERD. KÜSTER — vinograd Počehova — Lajsterberg, Maribor.

Trgovski poslovodja

(poslovodkinja) se sprejme v konsumno društvo. Pogoji: trg. izobrazba, praksa zadržnega poslovanja, nekaj kavicije. Nastop kencec decembra. Pismene ponudbe naj se pošiljajo Zadrudni zvezi v Ljubljani, pod značko: »L. V.« 7574

UČENCA sprejemem

za mesarski in prekajvalsko obrt. F. ZALAR, Bežigrad-Ljubljana.

Kmečko dekle

pridno, pošteno, najraje siroto (novinko), 14—15 let, sprejme za pomoč v gostilni in pri gospodinjstvu Ivan Novak, št. Vid št. 23, p. Lukovica.

Mesar, pomočnik

sprejemem, ki je zmožen v prodaji mesa na drobno. Vse drugo po dogovoru. Vstop takoj. Jakob JESIH, mesar — šolski drevored, Ljubljana.

Starinarja

SOBO

separirano — v sredini mesta, išče gospod. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Soliden« 7351.

Sobo išče soliden gospodar.

Ponudbe na upravo lista pod šifro »Odvet. koncipijent«.

Sprejem UČENCA

(učenko) na stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7496.

Sobo išče

tehnik (elektr. luč!) Ponudbe s ceno upravi pod »Elektrotehnik« 7586.

Vnajem

Gostilna!

Dobro idoča gostilna na promet. kraju, v sredini Ljubljane, se takoj odda, kdor odkupi inventar. Naslov v upravi: št. 7575

Poravnajte naročnino!

DEKLICO

4 letno, oddam za svojo dobrim ljudem. Naslov v upravi lista pod: 7531.

Najboljše

ogljje

za likanje prodaja Josip Šerc v Mariboru

Samo-prodaja za S. H. S.

DALIN

Gostilno in trgovino

oddam v najem blizu Ljubljane, in sicer meseca novembra. Potrebni kapital od 15 do 20.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Gostilna in trgovina« št. 7528.

Posestiva

2 krasni parceli

na Vodovodni cesti, vsaka okrog 1400 m², ugodno naprodaj. — Naslov v upravi lista pod št. 7519.

Hiša v Račjem

(št. 22) — s kovačijo in električno žago, se pod ceno prod. — Cena po dogovoru. Vprašanja na: ALOJZIJ MORAN, trg. Rače. 7514

Kdo kupi?

Brinje

dalmatinsko, lepo in čisto, nudi po 3.25 Din za kilo SEVER & KOMP., Ljubljana - Gosposvetska cesta 5. 7421

Semensko rž in pšenico

dobite pri FRAN POGAČNIKU — Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

KROMPIR

na vagone razpošilja PETER ŠETINA, Sevnica ob Savi. 7565

Avstro Fiat

24 HP, zelo pripraven kot lahek tovorni avto, ker sedeži demontajni, se jako poceni prod. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7543.

Več sto kilogramov lepih namiznih jabolk

ima na prodaj JANEZ ERZAR, Spod. Gameljne p. št. Vid nad Ljubljano.

Specer. stelaže

v Celju prod. PETER ŠETINA — SEVNICA ob Savi. 7566

Kdo prodaj?

Fižol vseh vrst

kupi po najvišji dnevni ceni FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 7552

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah (orne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Bukova drva

več vagonov, kupim. — Ponudbe na upravo pod: »Plačilo takoj« št. 7591.

Nasa obrt

Mlinarji!

Rž, praso, ajdo in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA veletrgovina žita in moko

Inserirajte v „Slovenca“!

ABONENTI

se sprejmejo na dobro meščan. hrano. Abonma dnevno Din 12.— in 17.— Restavracija »Pod Skalco«, Mostni trg št. 11.

ABONENTI

se sprejmejo na dobro meščan. hrano. Abonma dnevno Din 12.— in 17.— Restavracija »Pod Skalco«, Mostni trg št. 11.

ZA STAVBE

po znižanih cenah vsakovrsten suh, lesan in žegan les. Vsaka možnina v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo. FRAN ŠUSTAR, lesna industrija in trgovina, parna žaga, Ljubljana, Dolenska cesta št. 12.

Ali se hočete temeljito osvoboditi protina in revmatizma?

Po vsej deželji gre vesela vest, da se je našlo novo sredstvo proti revmi, protini in išiasu. Te grozne bolezni se vthotapajo tako v ubožno delavsko koto, kakor v prekrasni grad bogatstva, svojih zdravilščev povsed in pridejo povsem nepričakovano. Kdo jih ne pozna — če ne iz lastnih bolečin, pa vsaj po taranju bližnjega! Vsa v, kake muke mora prenašati revmatični bolnik in kako nevarno morejo biti posledice te bolezni. Bolezine se množijo z vsakim dnem, na raznih mestih otečejo udje, roke in noge se sključijo, da človek se najvjejo posledice črta na obeh. Dobi se pač več sredstev, ki pa učinkujejo le polševalno. Sloviti zdravilski so se z vsemu trudili, da bi se vspešno bojevali proti tem boleznim ter so našli pot do zdravlja v zdravljenju s pitjem, ki se lahko izvrši doma in ki končno osvobodil uborega trpina mukolnih bolečin. Prihko vam dam, da se sami pripravite o tem, ker pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma zastopnik počeno razpravo in malo priskušajo. To zdravljenje je našlo že več tisoč prikatev, pridružitve se jim tudi vi, vseh vas bo presenetli in zadovoljni bodele.

Av gust Mäzke, Berlin-Wilmersdorf Breuchsalerstrasse 5. Abt. 319.

„Juniper“ zeleno francosko žganje

proti revmatizmu, glavobolu, zoboboli, trganju, žilodnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene. — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“ Celje, Gosposka ulica 26.